

103 W 32/1933
 Protokoll, hållet vid sammanträde med Söderbygdens vattendomstol i Linköping den 18 maj 1938.

Närvarande: undertecknad t.f. vattenrättsdomare;
 vattenrättsingenjörerna H. Larsson
 och P. B. Svensson;
 vattenrättsnämndemännen K. Jacobsson
 i Härstad och R. Torstensson i
 Fagerdal.

För överläggning uti det vid vattendomstolen anhängiga, vid sammanträde den 14 - den 16 juli 1937 handlagda målet angående ansökan av Hjorted-Tuna Kraftaktiebolag m.fl., såsom ägare av strömfall och vattenkraftanläggningar i Falsterboån å sträckningen från sjön Yxern till sjön Stora Plugen och i Botorpsströmmen i dess sträckning från Långsjön till Östersjön, om tillstånd att verkställa reglering av vattnets avrinning ur sjön Yxern sammanträdde vattendomstolen denna dag å Park hotell i Linköping.

Ordföranden redogjorde för det huvudsakliga innehållet av de efter sammanträdet den 14 - den 16 juli 1937 i målet inkomna handlingarna samt meddelade, att han av lantbruksingenjören G. Wadman erhållit upplysning, att denne avgivit sluträkning för den av honom handlagda förrättningen för torrläggning av vatten-skadade marker omkring Yxern samt att sökandena till förrättningen till fullo likviderat räkningen.

Sedan det beslutats, att utslag i målet skulle meddelas å vattendomstolens kansli i Stockholm måndagen den 25 juli 1938, förenade sig vattendomstolens flesta ledamöter - t.f. vattenrättsdomaren Riben samt vattenrättsingenjörerna Larsson och Svensson - om utslag av följande lydelse:

U t s l a g.

meddelat den 25 juli 1938.

På grund av vederbörligt förordnande påbörjade lantbruksingenjören G. Wadman, med biträde av gode män och av civil-

Inledning.

2
1938 den 18 maj.

ingenjören A.H.Håård såsom särskilt förordnad biträdande för rättningsman, den 25 november 1932 handläggningen av en synförrättning för torrläggning av vattenskadade marker omkring sjön Yxern, tillhörande ett flertal hemman inom Hjorteds, Frödinge och Läcknevi socknar, Kalmar län. Vid sammanträde för synemännen den 29 augusti 1933 styrkte Hjorteds-Tuna Kraftaktiebolag m.fl. ägare till strömfall nedanför Yxern, att de till vattendomstolen ingivit ansökan om tillstånd att i enlighet med ett vid ansökningsföretaget, av Ribbings ingenjörbyrå i Stockholm upprättat förslag verkställa reglering för kraftändamål av avrinningen från Yxern. Synförrättningen har därefter jämlikt 10 kapitlet 55 § vattenlagen vilat i avbidan på besked av vattendomstolen om torrlägnings- och regleringsföretagets förhållande till varandra. Vattendomstolen har nu att i samband med prövning av strömfallsägarnas ansökan meddela dylikt besked. En närmare redogörelse för föreliggande torrlägnings- och regleringsförslag är härvid påkallad. (Det må anmärkas att, därest annat ej angives, samtliga höjdsiffror i det följande hänföra sig till det av Ribbings ingenjörbyrå använda höjdsystemet).

Wadman-Håårds
torrlägnings-
förslag.

Enligt torrlägningsförslaget, sådant det föreligger i av Wadman och Håård upprättade handlingar, skola upprensningsske på en sträcka av cirka 2,900 meter vid Yxerns utlopp samt en regleringsdamm uppföras på en plats cirka 900 meter ovanför den nedre ändpunkten för nyssnämnda sträcka, varjämte ett avlopp till Yxern från marker, tillhörande Brantestads by, skall upptagas. Förslaget säges åsyfta en sänkning av Yxerns sommarvattenstånd med 1,1 meter. (En av Håård verkställd utredning giver vid handen, att medelvattenståndet under månaderna maj - september skulle sänkas från + 92,29 till + 91,13 eller sålunda med 1,16 meter). För att sänkningen icke skall menligt inverka på vattentillgången vid nedanförliggande vattenkraftanläggningar skall enligt förslaget, som i denna del utarbetats av Håård, vattenhushållningen vid regleringsdammen handhåvas så, att

under varje vecka avtappas naturliga förhållanden va under närmast föregående vecka är det avsett att läggningssyftet motverk män för vattenkraftanl av företaget har beräk den för dess genomförl opp ingår lösen - en för ett obebyggt str försvinna till följ kallade Åhusfallet tillsvarande handli ning till frågan följd av företage skulle bli va för i fråga om fiske ningen av sjöns platser. Skadan uppskattats ti En mod redogörelse n hansson, vill ningen åt st målets behar vid Yxern (förrättni inverkan liggande rensnings hållande rinnige varande detta f

1938 den 18 maj.

669

3

under varje vecka avtappas lika stor vattenmängd som, därest naturliga förhållanden varit rådande, skulle hava avrunnit under närmast föregående vecka. Under loppet av varje särskild vecka är det avsett att, i den mån så kan ske utan att torrläggningssyftet motverkas, dygns- och veckoreglering till förmån för vattenkraftanläggningarna skall få utövas. Båtnaden av företaget har beräknats till 97.183 kronor 6 öre och kostnaden för dess genomförande till 48.000 kronor. I sistnämnda belopp ingår lösen - enligt värdering av Håård - med 2.930 kronor för ett obebyggt strömfall strax nedan Yxerns utlopp, som skulle försvinna till följd av de föreslagna rensningarna, det så kallade Ålhusfallet. Synemännen hava under förrättningsens hittillsvarande handläggning icke haft anledning att taga ställning till frågan huruvida skada eljest skulle uppkomma till följd av företaget. Av utredningen framgår emellertid, att så skulle bliva förhållandet åtminstone i ett avseende, nämligen i fråga om fisket i Yxern, vilket skulle lida skada genom minskningen av sjöns areal och genom torrläggning av nuvarande lekplatser. Skadan å fisket har av vederbörande fiskerintendent uppskattats till 250 kronor om året.

En modifikation av det torrläggningsförslag, för vilket redogörelse nu lämnats, har utarbetats av (ingenjören) Pär Johansson, vilken varit tekniskt biträde dels vid syneförrättningen åt sökandena till densamma dels ock under regleringsmålens behandling vid vattendomstolen åt åtskilliga strandägare vid Yxern (till stor del identiska med sökandena till syneförrättningen). Enligt detta modifierade förslag skall menlig inverkan av sjösänkningen på vattentillgången vid nedanför liggande vattenkraftanläggningar förebyggas därigenom, att rensningarna i sjöns utlopp utföras på sådant sätt, att förhållandena med avseende å vattenmagasinerings i sjön och avrinningen därifrån efter sänkningen bliva desamma som för nuvarande. Någon dammbyggnad över utloppet skall sålunda enligt detta förslag icke uppföras. Vid förslagets utarbetande har

Pär Johanssons
torrläggnings-
förslag.

1938 den 18 maj.

Johansson förfarit så, att han först på grundval av tillgängligt hydrografiskt material upprättat ett diagram över nuvarande förhållandet mellan avrinningen från Yxern och magasinsvolymen i sjön, därefter upprättat en avbördningskurva, som är avsedd att inom det blivande lägre vattenståndsregistret satisfiera detta diagram, samt slutligen utformat förslaget till rensningar i utloppet med tanke på att avrinningen från sjön skall svara mot den sålunda upprättade avbördningskurvan.

Johansson har beräknat, att torrlägningsföretaget, om det utföres enligt hans förslag, skall medföra samma båtnad som om det utföres i den av Wadman och Håård föreslagna formen (så torde dock knappast bli fallet, se nedan) men att kostnaden för företaget genom dess utförande enligt hans förslag nedbringas till 40.380 kronor. Även i denna summa ingår lösen för Åhusfallet med förut angivet belopp, 2.930 kronor.

Granskning av
torrlägnings-
förslagen.

Beträffande det ursprungliga torrlägningsförslaget (Wadmans och Håårds förslag) vill vattendomstolen till en början framhålla, att förslaget, i vad det avser förebyggande av skada för nedanförliggande vattenkraftanläggningar, torde vara nära nog omöjligt att praktiskt genomföra. Vattendomstolen får i detta hänseende åberopa vad vattenrättsingenjören H. Larsson härom anfört i en vid detta utslag såsom Prot. bil. L fogad promemoria. Under sådana omständigheter blir frågan, huru den föreslagna vattenhushållningen skulle inverka på vattentillgången vid de åsyftade anläggningarna, av mindre intresse. Det må emellertid anmärkas, att ingenjören Johansson gjort gällande, att den föreslagna vattenhushållningen icke blott skulle förebygga skada för anläggningarna utan även bereda deras ägare avsevärda fördelar dels genom avtappningens förskjutning (i förhållande till naturlig avrinning) med en vecka, innehållandes bärande ett innehållande av vatten vid stigande tillrinning och en motsvarande ökad avtappning vid avtagande tillrinning, dels ock genom den förutsatta dygns- och veckoregleringen. I sin nyssnämnda promemoria har vattenrättsingenjören

Larsson upptagit även den kommit till det resultatet seendena någon påvisbar verken. Vattendomstolen tid, såsom ovan framhållt knappast kan tänkas utöva frågan, huru det vid sådant vattenstånd lämpligast för nedanförliggande vattenhushållning hänseende tänka sig att tanke att uppföra en bestämmelserna en annan eller ock att, såsom dimensionering av avreglering av vattenavbör ett tillfredsställelsen som på det andra hushållningsbestämelsen i sin promemoria det innehåll, att en särskilt upprättningen, vilken kurvarande avbördningsgenom lämplig dimensioneringsförhållande anledning till anledning grund för Johanssons har även från regiosäkerhet måste vskattningen av massynnerhet i frågan nedanförliggande hållanden skola mening vid kanal

1938 den 18 maj.

671

grundval av tillgäng-
tt diagram över nuvaran-
Yxern och magasinsvoly-
ningskurva, som är av-
tandsregistret satis-
rmat förslaget till
vrinningen från sjön
vbördningskurvan.
företaget, om det ut-
samma båtnad som om
eslagna förmen (så
n) men att kostnaden
hans förslag ned-
summa ingår lösen för
0 kronor.
gningsförslaget
stolen till en
avser förebyggande
aläggningar, torde
öra. Vattendomsstolen
tsingenjören H.Lars-
m Prot.bil. I fogad
r frågan, huru den
ka på vattentill-
ndre intresse. Det
sson gjort gällan-
cke blott ~~avse~~
kan även bereda deras
ngens förskjutning
en vecka, inne-
vid stigande till-
id avtagande till-
och veckoregle-
nrättsingenjören

Larsson upptagit även denna fråga till behandling och därvid kommit till det resultatet, att i intetdera av de angivna hänseendena någon påvisbar nytta kan antagas uppkomma för vattenverken. Vattendomsstolen ansluter sig till denna mening. Då emellertid, såsom ovan framhållits, vattenhushållningen i verkligheten knappast kan tänkas utövad enligt Håårds förslag, inställer sig frågan, huru det vid sänkning i föreslagen omfattning av Yxerns vattenstånd lämpligast må kunna sörjas för att vattentillgången för nedanförliggande vattenverk icke försämras. Man kan i sådant hänseende tänka sig antingen att - med fasthållande vid Håårds tanke att uppföra en dammbyggnad i utloppet - giva hushållningsbestämmelserna en annan, enklare utformning än Håård föreslagit eller ock att, såsom Johansson föreslagit, genom ändamålsenlig dimensionering av avloppet söka åstadkomma en lämplig självreglering av vattenavrinningen. Enligt Vattendomsstolens mening bör ett tillfredsställande resultat kunna uppnås såväl på det ena som på det andra sättet. Om den förra utvägen väljes, synas hushållningsbestämmelserna - på sätt vattenrättsingenjören Larsson i sin promemoria närmare utvecklat - lämpligen kunna erhålla det innehåll, att tappningen skall ske i överensstämmelse med en särskilt upprättad avbördningskurva för sjön efter sänkning, vilken kurva skall vara fullt ekvivalent med den nuvarande avbördningskurvan. Vad angår möjligheten att allenast genom lämplig dimensionering av avloppet erhålla önskade avrinningsförhållanden, så finner vattendomsstolen ingen direkt anledning till anmärkning mot de beräkningar, som ligga till grund för Johanssons förslag. Det är emellertid uppenbart och har även från regleringsökandenas sida påpekats, att en viss osäkerhet måste vidlåda beräkningarna såväl i fråga om uppskattningen av magasinsvolymerna vid olika vattenstånd som i synnerhet i fråga om avloppets avbördningsförmåga. För att de nedanförliggande vattenverksägarnas intressen under alla förhållanden skola säkerställas måste därför enligt vattendomsstolens mening vid kanalens dimensionering en av Johansson uppenbarligen

1938 den 18 maj.

icke beräknad säkerhetsmarginal inläggas, det vill säga kanalen måste göras djupare än Johansson förelagit. Att nu närmare ingå på frågorna, huru stor denna ytterligare fördjupning bör vara och vilka andra ändringar i kanalens dimensionering som i sammanhang därmed eventuellt böra vidtagas, anser vattendomstolen icke erforderligt.

Av ovanstående framgår, att - vid en sänkning av Yxern av föreslagen storlek - en försämring av vattentillgången vid nedanförliggande vattenkraftanläggningar enligt vattendomstolens mening bör kunna undvikas såväl genom reglering av avrinningen från sjön vid en för ändamålet uppförd dammbyggnad som enbart genom ändamålsenlig dimensionering av de för sänkningen erforderliga rensningarna i sjöns utlopp. Det återstår nu att bedöma, huruvida båtnaden av sänkningen efter avdrag av kostnaden för dess verkställande står i sådant förhållande till i andra hänseenden uppkommande skada, som enligt 7 kapitlet 38 § vattenslagen är en förutsättning för att sänkningen skall kunna tillåtas.

Emot den beräknade båtnaden (97.183 kronor 6 öre) finner vattendomstolen - som vid syngång runt Yxern besiktigt större delen av de marker, vilka genom sänkningen skulle vinna förbättrad torrläggning - icke anledning till anmärkning. Till förebyggande av missförstånd må här påpekas, att detta uttalande angående båtnaden gäller en sänkning av Yxern av den omfattning som Wadmans och Håårds förslag angiver, oavsett på vilket sätt sänkningen utföres. Vad angår ingenjören Johanssons förslag så har Johansson själv uppgivit, att detsamma i förhållande till Wadmans och Håårds förslag skulle medföra en förhöjning av medelvattenytan från höjden + 91,15 till höjden + 91,19 eller sålunda med 4 centimeter, vilken förhöjning Johansson ansett betydelselös. Enligt mätning å den streckprickade avbördningskurvan å planschen med aktnummer 78, vilken kurva uppgivits avse Johanssons ifrågavarande förslag, utgör emellertid det mot den uppgivna medelvattenföringen, 2,3 kubikmeter i sekunden,

svarande vattenstående
blir 8 centimeter höj
är det knappast tro
bortse från detta f
Mot kostnad
kan till en början
nu är fråga, lösen
summan utan fälle
företaget uppkom
mening förteckni
en post avseende
liga arbeten de
dammar m.m.), v
till 7.000 kron
ning till anmä
naderna för A
av lågvattens
lösen för All
vändigheten
Johanssons
utförande i
ning Johan
för kostna
giver ej k
ledning t
som enlig
uppstå g
i ställe
ror huv
byggnad
framhå
enligt
vändig
slagi

1938 den 18 maj.

svarande vattenståndet + 91,23. Om sålunda medelvattenståndet blir 8 centimeter högre än enligt Wadmans och Håårds förslag, är det knappast ~~tråkigt~~ försvarligt att vid båtnadsberäkningen bortse från detta förhållande.

Mot kostnadsberäkningen av Wadmans och Håårds förslag kan till en början anmärkas, att vid sådan jämförelse, varom nu är fråga, lösen för Ålhusfallet icke bör inräknas i kostnads-
summan utan fallets försvinnande i stället anses såsom en genom företaget uppkommande skada. Vidare bör enligt Vattendomstolens mening förteckningen å beräknade kostnader kompletteras med en post avseende kostnadsökning till följd därav att erforderliga arbeten delvis måste utföras i vatten (kostnad för fångdammar m.m.), vilken kostnadsökning Vattendomstolen uppskattar till 7.000 kronor. I övrigt finner Vattendomstolen icke anledning till anmärkning mot kostnadsberäkningen. (Angående kostnaderna för åtgärder, som kunna bliva erforderliga till följd av lågvattenståndets sänkning, se nedan). Vad ovan sagts om lösen för Ålhusfallet och om kostnadsökning till följd av nödvändigheten att utföra arbeten i vatten gäller även (ingenjören Johanssons beräkning av kostnaden för torrlägningsföretagets utförande i den av honom förordade formen, vid vilken beräkning Johansson utgått från samma å-priser som ligga till grund för kostnadsberäkningen av Wadmans och Håårds förslag. I övrigt giver ej heller Johanssons nämnda beräkning i och för sig anledning till anmärkning. Den kostnadsminskning om 7.620 kronor, som enligt en jämförelse mellan kostnadsberäkningarna skulle uppstå genom sänkningens utförande på sätt Johansson förordat i stället för i den av Wadman och Håård föreslagna formen, beror huvudsakligen på att kostnaderna för uppförande av en dammbyggnad och för skötsel av densamma inbesparas. Såsom förut framhållits torde det emellertid, om sänkningen skall utföras enligt alternativet med självreglerande avrinning, bliva nödvändigt att göra utloppskanalen djupare än Johansson föreslagit. Den kostnadsökning, som härigenom uppkommer, kan an-

1938 den 18 maj.

tagas ungefärligen uppväga nysnämnda besparing. Enligt vattendomstolens mening bör man därför räkna med att sänkningen drager ungefär samma kostnad, eller cirka 52.000 kronor, oavsett enligt vilketdera alternativet företaget utföres: med regleringsdamm eller med självreglerande avrinning.

Vad slutligen angår genom sjösänkningen uppkommande skador så framgår av det föregående, att företaget kommer att medföra dels Ålhusfallets försvinnande och dels skada å fisket i Yxern. Värderingen av Ålhusfallet till 2.930 kronor giver enligt vattendomstolens mening icke anledning till anmärkning. Ej heller synes det föreligga något skäl att i fråga om skadan å fisket frångå fiskerintendentens uppskattning, enligt vilken skadan kan beräknas till 250 kronor om året, motsvarande - vid kapitalisering efter 5 procent - ett belopp av 5.000 kronor. I den mån företaget kan tänkas medföra skada i andra hänseenden än de nu nämnda kan det väsentligen endast vara fråga om skador till följd av lågvattenståndets sänkning. Vilka intressen det här gäller kommer att närmare belysas i samband med redogörelsen för förslaget till Yxerns reglering för kraftändamål. I nu förevarande sammanhang är det tillräckligt att framhålla, att de skador av ifrågakvarande slag, som torrlägningsföretaget möjligen kan medföra, enligt vattendomstolens mening icke kunna vara av den storleksordning att de äventyra företagets tillåtlighet enligt 7 kapitlet 38 § vattenlagen. Bestämmelserna i nämnda lagrum utgöra sålunda icke hinder för tillstånd till torrlägningsföretagets utförande. (Vad ovan anförts angående genom sjösänkningen uppkommande skador är så till vida ej helt exakt att dels såväl skadan å fisket som eventuella skador till följd av lågvattenståndets sänkning delvis skulle drabba sökande till syneförrättningen och därför vid sådan jämförelse, varom nu är fråga, rätteligen borde inräknas i kostnaderna för sjösänkningens genomförande dels ock med "skador till följd av lågvattenståndets sänkning" avses ej allenast skador i egentlig mening, det vill säga i betydelsen av uppkommande förlust eller

olägenhet, utan även
åtgärder, som kunna
eljest uppkommande
eller förlängning av
börande sakägare int
likaledes äro att hi
förande. Då skador
företagande skola
märkta bristande e
verka på prövninge
Enligt de
ringsförslaget (a
samma sträcka sam
som enligt Wedmar
som ostridigt mo
vegetationstiden
slaget utgöra s
vara absolut ut
förslaget fogat
visa, huru en
sig under åren
va inträffat
slagställare
nyttjas ned
någon självs
(se nedan)
underskrida
vattenstånd
fär + 89,8
höjden + 9
exceptione
slagits b
stigande
tappas: v

1938 den 18 maj.

esparing. Enligt vatten
 ned att sänknings
 ra 52.000 kronor, oav-
 taget utföras: med
 avrinning.
 ingen uppkommande ska-
 etaget kommer att med-
 le skada å fisket i
 30 kronor giver en-
 g till anmärkning.
 t i fråga om skadan
 tning, enligt vilken
 motsvarande - vid
 av 5.000 kronor.
 i andra hänseenden
 ara fråga om skador
 ka intressen det
 nd med redogörelsen
 tändamål. I nu
 t framhålla, att
 ningsföretaget
 mening icke kunna
 retagets tillåt-
 tämmelserna i
 illstånd till
 nförts angående
 ill vida ej helt
 ella skador till
 le drabba sökan-
 jämförelse, varom
 erna för sjö-
 ll följd av
 adorer i egentlig
 le förlust eller

olägenhet, utan även - och kanske huvudsakligen - kostnader för
 åtgärder, som kunna bliva erforderliga till förebyggande av
 eljest uppkommande olägenheter, till exempel ändring av bryggor
 eller förlängning av stängsel, vilka kostnader, oavsett om veder-
 börande sakägare intaga ställningen såsom sökande eller ej,
 likaledes äro att hänföra till kostnader för företagets genom-
 förande. Då skador i ifrågavarande hänseenden vid jämförelsens
 företagande skola tagas i beräkning endast en gång, har den an-
 märkta bristande exaktheten i framställningen icke kunnat in-
 verka på prövningen av frågan om företagets tillåtlighet).

Enligt det av Ribbings ingenjörsbyrå upprättade regle-
 ringsförslaget (aktnummer 2- 16) skola upprensningar ske på
 samma sträcka samt en regleringsdamm uppföras på samma ställe
 som enligt Wadmans och Håårds sjösänkingsförslag. Höjden + 92,29,
 som ostridigt motsvarar Ykerns nuvarande medelvattenstånd under
 vegetationstiden (= månaderna maj-september), skall enligt för-
 slaget utgöra övre regleringsgräns, som emellertid icke skall
 vara absolut utan få överskridas vid flöden. (Enligt en vid
 förslaget fogad, nedan närmare omförmäld utredning, avsedd att
 visa, huru en tillämpning av regleringen skulle hava gestaltat
 sig under åren 1922 - 1931, skulle det högsta vattenståndet ha-
 va inträffat i maj 1931 samt utgjort ungefär + 92,83). För-
 slagsställaren har räknat med att magasinet normalt skall ut-
 nyttjas ned till höjden + 90,30, som emellertid icke tillagts
 någon självständig betydelse i den föreslagna tappningsplanen
 (se nedan) och som under vattenfattiga år skall kunna betydligt
 underskridas. (Enligt nyssnämnda utredning skulle det lägsta
 vattenståndet hava inträffat i oktober 1925 samt utgjort unge-
 fär + 89,80. Det må anmärkas att under nuvarande förhållanden
 höjden + 92,08 ostridigt utgör normalt och höjden + 91,99
 exeptionellt lågvattenstånd). Beträffande tappningen hava före-
 slagets bestämmelser av innehåll, att vid vattenstånd ej över-
 stigande höjden + 92,29 minst följande vattenmängder skola av-
 tappas: vid vattenstånd ej understigande höjden + 91,60 1,5

Ribbings ingen-
 jörsbyrås regle-
 ringsförslag.

10
1938 den 18 maj.

kubikmeter i sekunden, vid vattenstånd ej understigande höjden + 90,80 1,0 kubikmeter i sekunden och vid vattenstånd ej understigande höjden + 90,05 0,8 kubikmeter i sekunden, skolande vid vattenstånd under höjden + 90,05 samtliga på vattenframrinningen inverkan luckor i regleringsdammen vara helt dragna (en av lucköppningarna skall enligt förslaget hava tröskelhöjden + 91,00 och kan således vid vattenstånd under denna höjd icke bidra till avbördningen), att tappningen vid vattenstånd understigande höjden + 92,29 får uppgå till högst 4,0 kubikmeter i sekunden samt att vid vattenstånd överstigande höjden + 92,29 tappningen skall utgöra: vid vattenstånd ej överstigande höjden + 92,40 5,0 kubikmeter i sekunden, vid vattenstånd ej överstigande höjden + 92,50 7,5 kubikmeter i sekunden och vid vattenstånd överstigande sistnämnda höjd 10 kubikmeter i sekunden. Därjämte innehåller den föreslagna tappningsplanen en särskild bestämmelse om tappningen under tider, då flottning äger rum. Tappningsplanen är avsedd att tillämpas så, att vid vattenstånd ej överstigande + 92,29 tappningen normalt skall utgöra 2,3 kubikmeter i sekunden, motsvarande den uppgivna medelvattenföringen. Kanalen är emellertid icke dimensionerad för så stor vattenmängd vid lägre vattenstånd än + 90,47. Vid vattenstånd under nämnda höjd är det avsett, att samtliga på vattenframrinningen inverkan luckor i regleringsdammen, som inom detta register har samma avbördningsförmåga som kanalen, skola vara helt dragna. (Ovillkorlig skyldighet att draga alla luckorna skall icke inträda förrän vattenståndet sjunkit under höjden + 92,05, se ovan). För beräkning av nyttan av regleringen har förslagsställaren verkställt en utredning angående den vattenmängdsvinst, som skulle hava erhållits under tioårsperioden 1922 - 1931, om regleringen då varit genomförd. I utredningen förutsattes, att tappningen handhåfts så som ovan angivits vara avsett. Såsom vinst av regleringen har räknats den vattenmängd, varmed den reglerade tappningen skulle hava överstigit den naturliga avrinningen, minskad med den vattenmängd, varmed tappningen

vid enstaka tillfällen s
avrinningen. Vid beräk
fråga om såväl tappning
med vattenmängder upp
innebär, att de nedan
kunna utnyttja en stö
räknade vattenmängdsv
i medeltal cirka 12,3
denna beräkning av v
Ekwall och förste by
ringsökandena Åber
den årliga energivi
värdigt strömfall m
Östersjön. Enligt
grad hos vattenmot
maskinerna av 90
vinsten vid alla
belöpande å en to
kostnaderna för
till 120.000 kro
der med vid sjö
och Hartzells n
av lågvattenst
sammanslagt 550
föra skada å
göra sökanden
följd av regl
rensningarna
ett eventuel
försvunne.
ägaren Sven
na till re
förhålland
Ankarstrum

1938 den 18 maj.

677

ej understigande höjden vid vattenstånd ej under i sekunden, skolande mtliga på vattenframdammen vara helt draga laget hava tröskelhöj tånd under denna höjd pningen vid vatten- ppgå till högst 4,0 tånd överstigande d vattenstånd ej i sekunden, vid vat- 5 kubikmeter i sekun- ämnda höjd 10 kubik- föreslagna tappnings- n under tider, då dd att tillämpas så, tappningen normalt tsvarande den uppgiv- d icke dimensionerad d än + 90,47. Vid att samtliga på ringsdammen, som åga som kanalen, t att draga alla det sjunkit under ttan av regleringen angående den vat- r tioårsperioden . I utredningen van angivits vara den vattenmängd, rstigit den natur- armed tappningen vid enstaka tillfällen skulle hava understigit den naturliga avrinningen. Vid beräkningen av vattenmängdskillnaderna har i fråga om såväl tappning som naturlig avrinning endast räknats med vattenmängder upp till 2,3 kubikmeter i sekunden, vilket innebär, att de nedanförliggande vattenverken förutsatts icke kunna utnyttja en större avrinning från Yxern. Den sålunda be- räknade vattenmängdsvinsten utgör för den nämnda tioårsperioden i medeltal cirka 12,3 miljoner kubikmeter per år. Utgående från denna beräkning av vattenmängdsvinsten hava Överingenjören Axel Ekwall och förste byråingenjören Hans Hartzell i en av regle- ringsökandena åberopad utredning (aktnummer 19 och 20) beräknat den årliga energivinsten vid varje utbyggt eller utbyggnads- värdigt strömfall mellan Yxern och Botörpsströmmens utlopp i Östersjön. Enligt denna utredning, som förutsätter en verknings- grad hos vattenmotorerna av 75 procent och hos de elektriska maskinerna av 90 procent, utgör den sammanlagda årliga energi- vinsten vid alla strömfällen cirka 1.873.000 kilowattimmar, belöpande å en total fallhöjd om 82,1 meter (dubbel strand). Kostnaderna för regleringen hava i regleringsförslaget beräknats till 120.000 kronor, vartill komma kostnaderna för vissa åtgär- der med vid sjön befintliga bryggor m.m. , som enligt Ekwalls och Hartzells nyssnämnda utredning bliva erforderliga till följd av lågvattenståndets sänkning, vilka kostnader beräknats till sammanlagt 550 kronor. Frågan, huruvida regleringen skulle med- föra skada å fiske, lämnas i regleringsförslaget öppen. I övrigt göra sökandena gällande, att inga skador skulle uppkomma till följd av regleringen. (De för regleringen erforderliga upp- rensningarna i Yxerns utlopp skulle - liksom rensningarna för ett eventuellt torrlägningsföretag - medföra, att Ålhusfallet försvanne. Detsamma åges emellertid av stjärnhuset efter bruks- ägaren Sven Spånberg, vilken tillhörde de ursprungliga sökande- na till regleringen och som, ehuru han på grund av särskilda förhållanden i denna ställning efterträtts av Aktiebolaget Ankarstrums Bruk - se härom anmärkning 2 å nedan intagna fördel-

1938 den 18 maj.

ningslängd - får anses hava bibehållit en sådan ställning till företaget, att skada å stärbhusets egendom bör jämsställas med skada å egendom, tillhörig sökande till företaget, och sålunda vid jämförelse, i och för prövning av företagets tillåtlighet, mellan nytta och skada av detsamma tagas i betraktande endast så som byggnadskostnad. I kostnadssumman 120.000 kronor ingår och värdet av ifrågavarande strömfallet, av förslagsställaren uppskattat till 6.000 kronor, utgörande den köpeskilling Spånberg erlagt för strömfallet vid förvärv av detsamma från Yxereda byamän).- Sökandena hava påstått skyldighet för samtliga ägare av strömfallet, som vinna båtnad av regleringen, att taga del i kostnaden för densamma.

Granskning av
samma förslag.

Med avseende å den tekniska utförbarheten av regleringsförslaget finner Vattendomsstolen ingen anledning till anmärkning. Vattendomsstolen övergår därför omedelbart till prövning av regleringens tillåtlighet enligt de bestämmelser om visst förhållande mellan nytta och skada, som innehållas i 2 kapitlet 3 § första stycket och 3 kapitlet 2 § första stycket vattenlagen.

Den från sökandenas sida förebragta utredningen angående den sammanlagda årliga energivinsten av regleringen synes i huvudsak kunna godtagas, dock att, då den totala utbyggda eller utbyggnadsvärdiga fallhöjden mellan Yxern och Östersjön numera icke kan anses utgöra mer än 80,5 meter (se härom anmärkning 2 å fördelningslängden), energivinsten härigenom reduceras till cirka 1.836.500 kilowattimmar. (Rörande en detaljfråga med avseende å det tänkta regleringsförloppet under åren 1922-1931, nämligen rörande vattenståndet i Yxern vid början av denna tidrymd, har vattenrättsingenjören Larsson i sin förutnämnda promoria gjort ett uttalande, till vilket Vattendomsstolen hänvisar även en i promemorian med avseende å regleringsvinsten anställd jämförelse mellan ifrågavarande regleringsförslag och ett av ingenjören Johansson framlagt, nedan närmare omförmält sådant). Om den vunna energin antages hava ett värde av i genomsnitt 2 öre per kilowattimme, kan således nyttan av regleringen

skattas till 36.75
ring efter 5 proce
Kostnadsb
samma å-priser li
ningar i Wadmans
anleda inga andr
att i slutsammar
räknadekostnade
kostnader icke
vid prövning a
husfallet, vil
icke kan anses
len erinras o
läggningsförs
till 2.930 kr
de befogenhe
het hänföra
skadan till
åtgärder ti
nedan).
I
ligt förut
i vad mån
vilka åtg
forderli
vid kan
ringsgr
tations
som vat
uppvisa
fattni
rådan
egent
enlig

1938 den 18 maj.

13
679

skattas till 36.750 kronor om året, motsvarande - vid kapitalisering efter 5 procent - ett belopp av 734.600 kronor.

Kostnadsberäkningarna i regleringsförslaget, för vilka samma à-priser ligga till grund som de vid motsvarande beräkningar i Wadmans och Håårds torrlägningsförslag använda, föranleda inga andra anmärkningar från Vattendomstolens sida än att i slutsumman, 120.000 kronor, ingå till 10.000 kronor beräknade kostnader för "utredningar och synebehandling", vilka kostnader icke äro av beskaffenhet att böra tagas i betraktande vid prövning av företagets tillåtlighet, samt att värdet å Ålhusfallet, vilket i beräkningarna upptagits till 6.000 kronor, icke kan anses utgöra mer än cirka 3.000 kronor. (Vattendomstolen erinrar om att Vattendomstolen vid granskningen av torrlägningsförslagen förklarar Håårds värdering av strömfallet till 2.930 kronor icke giva anledning till anmärkning. Angående befogenheten av att vid prövning av regleringens tillåtlighet hänföra den genom strömfallets försvinnande uppkommande skadan till byggnadskostnad, se ovan.-Angående kostnaderna för åtgärder till förebyggande av olägenheter av regleringen, se nedan).

I och för prövningen av regleringens tillåtlighet enligt förutnämnda lagrum återstår det nu att undersöka, om och i vad mån regleringen kan tänkas medföra skada för annan samt vilka åtgärder som i samband med regleringen kunna bli erforderliga till förebyggande av olägenheter av densamma. Därvid kan det till en början fastslås, att - då såsom övre regleringsgräns föreslagits en höjd, motsvarande nuvarande vegetationsmedelvattenståndet, samt de överskridanden av nämnda höjd, som vattenståndet efter regleringens genomförande kan komma att uppvisa, på grund av tappningsplanen måste bli av mindre omfattning och varaktighet än om naturliga förhållanden varit rådande - man icke behöver räkna med att några markskador i egentlig mening skola uppstå vid Yxern. Ej heller finns det enligt Vattendomstolens mening anledning att antaga, att regle-

1938 den 18 maj.

ringen genom sin inverkan på vattenföringen i nedanförliggande vattendrag - närmare bestämt genom ökning av vattenföringen under vegetationstiden - skall medföra skador av någon som helst praktisk betydelse å invid vattendragen belägna marker. (Jämför sökandenas skrift aktnummer 33). Då regleringen utsluter genomförandet av en sänkning av Yxern för torrläggningens ändamål, kommer den däremot att medföra skada i form av hinder för framtida torrläggning av mark. För bestämning av denna skada har man tydligen i första hand att beräkna den nettovinst, som en sänkning av sjön skulle lämna. Härutinnan får vattendomsstolen hänvisa till den förut i detta utslag lämnade framställningen, vilken emellertid behöver kompletteras med ett uttalande i en fråga, som hittills lämnats öppen, nämligen huruvida - bortsett från skadan å fisket - några skador kunna beräknas uppkomma genom lågvattenståndets sänkning. (Det må erinras om att härvidlag med "skador" även avses kostnader för till förebyggande av olägenheter eventuellt erforderliga åtgärder). Vattendomsstolen anser uppenbart, att sjösänkningen kommer att medföra vissa skador av ifrågavarande slag, samt uppskattar desamma - högst ungefärligt, det må uttryckligen framhållas - till 8.000 kronor. Nettovinsten av sjösänkningen kan sålunda bestämmas enligt nedanstående uppställning (beloppen avrundade):

Från båtnaden	97.000 kr.
drages summan av	
<u>dels</u> byggnadskostnaden	52.000 kr.
<u>dels</u> ersättning för Ålhusfallet med fulla värdet	3.000 kr.
<u>dels</u> ersättning för skada å fiske med fulla värdet jämte 50 % förhöjning (Vattendomsstolen anser sig här kunna bortse från att skadan delvis drabbar sökande till sjösänkningen och på grund härav skall ersättas utan förhöjning)	7.500 kr.
<u>dels</u> ock ersättning för genom lågvattenståndets sänkning uppkommande skador med fulla värdet	8.000 kr.
70.500 kr.	70.500 kr.
Skillnaden (=nettovinsten) utgör	26.500 kr.

Emellertid är da i form av hinder av regleringen, är li Det kan nämligen ifrå skulle medföra en vi förhållanden - av t markerna, som bör r ringsökandena hava fallet, och hava m ningen angående de perioden 1922 - 1 som utredningen a fört, att medel september) blivi varit, dels ock begränsats till komma i fråga, stånd med 19 o domstolens mer nämnda förhål avsedda falle minimitappni veckling me månad, i ge En i verkli betydelsef hållandevi vattenstär Vattendom medföra s ning av ning av Ett någ regleri procent

1938 den 18 maj.

681

Emellertid är det icke utan vidare klart, att den skada i form av hinder för framtida forrläggning, som förorsakas av regleringen, är lika stor som nettovinsten av sjösänkningen. Det kan nämligen ifrågasättas, huruvida icke även regleringen skulle medföra en viss förbättring - jämfört med nuvarande förhållanden - av torrläggningen för de omkring Yxern belägna markerna, som bör räknas regleringsföretaget tillgodo. Regleringsätkandena hava med eftertryck gjort gällande, att så är fallet, och hava med tillhjälp av den förut omförmälda utredningen angående det tänkta regleringsförloppet under tioårsperioden 1922 - 1931 visat dels att regleringen, så tillämpad som utredningen angiver, under nämnda period skulle hava medfört, att medelvattenståndet för vegetationstiden (=maj-september) blivit 91 centimeter lägre än det i verkligheten varit, dels ock att, även om tappningen vid varje tillfälle begränsats till den minsta, som enligt tappningsplanen kunnat komma i fråga, en sänkning av vegetationstidens medelvattenstånd med 19 centimeter skulle hava inträtt. Enligt vattendomstolens mening kan i förevarande avseende endast det sistnämnda förhållandet tillmätas någon betydelse. Då vidare i det avsedda fallet - det vill säga med en konsekvent genomförd minimitappning - vattenståndet under den för värtlighetens utveckling mest betydelsefulla tiden, omfattande ungefär juni månad, i genomsnitt endast skulle hava varit obetydligt lägre än i verkligheten, under det att de i nämnda hänseende mindre betydelsefulla månaderna augusti och september visa en förhållandevis stor genomsnittlig sänkning av vattenståndet (se vattenståndskurvor å plansch aktnummer 92), kan man enligt vattendomstolens mening icke räkna med att regleringen skulle medföra så stor båtnad för ifrågavarande marker som med tillämpning av vanliga graderingsmetoder bör anses följa med en sänkning av vegetationstidens medelvattenstånd med 19 centimeter. Ett någorlunda riktigt resultat torde däremot erhållas, om regleringen beräknas medföra en båtnad, som utgör omkring sextio procent av den, som med tillämpning av vanliga graderingsmetoder

97.000 kr.

500 kr.
500 kr.

16
1938 den 18 maj.

bör anses följa med en sänkning av vegetationstidens medelvat-
tenstånd av nyss angiven storlek. En dylik beräkning har vat-
tenrättsingenjören P. E. Svensson utfört i en vid detta utslag
såsom Prot.bil. M fogad längd, vilken giver vid handen att
båtnaden skulle uppgå till 14.095 kronor 79 öre. I en särskild
längd, fogad vid utslaget såsom Prot.bil. N, har Svensson sam-
manställt de på de olika fastigheterna belöpande andelarna i
dels den på ovan angivet sätt beräknade nettovinsten av sjö-
sänkningen dels ock nyssnämnda båtnad samt på grundval härav
för varje fastighet angivit beloppet av den skada i form av
hinder för framtida torrläggning, som regleringen medför. Summan
av dessa skadebelopp utgör 11.803 kronor eller, i ett avrundat
tal, 11.800 kronor. Vattendomstolen övergår nu till att behand-
la frågor om andra skador, som regleringen kan tänkas medföra
genom sin inverkan på vattenstånden i Yxern, och om åtgärder,
som i särskilda hänseenden kunna bliva erforderliga till före-
byggande av olägenheter av denna inverkan. I första hand bör
härvid fiskeintresset beaktas. Att regleringen, om särskilda
åtgärder ej vidtagas, kommer att förorsaka betydande skada å
fisket i Yxern är uppenbart och har även framhållits av veder-
börande fiskeriintendent i hans yttrande över regleringsansök-
ningen (aktnummer 94). Fiskeriintendenten har emellertid icke
uppskattat skadan till något visst belopp utan har i stället
föreslagit att regleringsintressenterna för motverkande av ska-
dan skola betala en årlig avgift om 400 kronor till fiskodling
i sjön. För den händelse regleringen skall komma till stånd an-
ser Vattendomstolen detta förslag böra följande. Fiskeriintenden-
ten har vidare påyrkat meddelande av en föreskrift därom, att,
därest å de områden av sjöbottnen, som komma att tidvis torr-
läggas, gropar finnas, i vilka fisk vid vattnets avrinning kan
bliva instängd, dessa gropar skola antingen utfyllas eller ock
genom upprensning sättas i sådan förbindelse med ständigt
vattentäckt område, att fisk vid vattnets avrinning obehindrat
kan söka sig ned till detta. Detta arbete skulle emellertid
sannolikt draga en kostnad, som icke stode i rimligt förhållande

till nyttan av detsamma,
skaffenhet till stor del
att sätta förefintliga
tentäckt område, snart
anser därför icke en
intendenten påyrkade i
fall synes det dock s
leds- och andra synpu
stillastående vatten
förhindras genom upp
den inre delen av v
den för de upprens
erforderliga och so
skrivas, beräknas
vida regleringen,
ningar utföras en
å fisket, torde i
i tillämpning nä
vid prövningen a
med att sådan sk
da, som regleri
stränder möjlig
det icke på fö
kommer att upp
anser sig vat
räkna med att
fiske- och ja
intressena s
av Yxerns lä
Det har i m
flottled fi
utan även
ligen anvä
merflotta
vid vissa

till nyttan av detsamma, vartill kommer att sjöbottnens beskaffenhet till stor del är sådan, att fåror, som upptoges för att sätta förefintliga gropar i förbindelse med ständigt vattentäckt område, snart nog skulle slamma igen. Vattendoms tolen anser därför icke en generell föreskrift av det av fiskerintendenten påyrkade innehållet böra meddelas. I ett särskilt fall synes det dock såväl med hänsyn till fisket som ur farleds- och andra synpunkter erforderligt, att uppkomsten av en stillastående vattensamling utan förbindelse med sjön i övrigt förhindras genom upprensningar. Vattendoms tolen avser härvid den inre delen av viken vid Toverum i sjöns norra del. Kostnaden för de upprensningar i viken, som Vattendoms tolen finner erforderliga och som senare i detta utslag skola närmare beskrivas, beräknas av Vattendoms tolen till 5.500 kronor. Huruvida regleringen, även om fiskodling igångsättes samt upprensningar utföras enligt vad ovan sagts, kommer att medföra skada å fisket, torde icke kunna avgöras förrän regleringen varit i tillämpning några år. Vattendoms tolen anser sig emellertid vid prövningen av företagets tillåtlighet icke behöva räkna med att sådan skada skall uppkomma. Även beträffande den skada, som regleringen genom inverkan på vassbältena vid sjöns stränder möjligen kan förorsaka å sjöfågelsjakten, gäller, att det icke på förhand kan avgöras, huruvida sådan skada verkligen kommer att uppstå. Vid prövningen av företagets tillåtlighet anser sig Vattendoms tolen icke heller i detta fall behöva räkna med att skada skall uppkomma. ~~med hänsyn till~~ Förutom fiske- och jaktintressena påkalla farleds- och flottledsintressena särskild uppmärksamhet med hänsyn till den sänkning av Yxerns lågvattenstånd, som regleringen kommer att medföra. Det har i målet blivit upplyst, att sjön, i vilken allmän flottled finnes, tidigare trafikerats icke blott av roddbåtar utan även av smärre maskindrivna farkoster, vilka huvudsakligen använts för godstransporter och för bogsering av timmerflottar, men att under senare år - förutom prämtransporter vid vissa färjlägen - ingen annan båttrafik än rodd förekom-

1938 den 18 maj.

mit å sjön samt att även flottningen åtminstone i det närmast upphört. Ingenjören Johansson har nu såsom sin mening uttalat, att trafiken med maskindrivna farkoster liksom även flottningen kan komma att återupptagas och att verkningarna av lågvattenståndets sänkning böra bedömas med hänsyn till detta förhållande. I enlighet härmed har Johansson räknat med icke blott att vid befintliga bryggor och båtstäder skola vidtagas sådana åtgärder, att desamma även vid blivande lågvattenstånd skola kunna användas för sitt ändamål, utan även att dylika åtgärder skola vidtagas vid tidigare använda last- och vältpplatser samt att omfattande upprensningar skola utföras i olika sund i sjön. Vattendomstolen anser det för sin del praktiskt sett uteslutet, att trafik med maskindrivna farkoster i nämnvärd omfattning åter skulle komma att försiggå på sjön annat än möjligen för bogsering av flottgods; och då sådan bogsering liksom den övriga flottning, som eventuellt kan ifrågakomma, utan olägenhet bör kunna försiggå under tider,

finner sig vattendomstolen i förevarande avseende väsentligen endast beakta taga hänsyn till roddtrafiken och de ovanstående prämtransporterna.

då vattenståndet i sjön är relativt högt, Vattendomstolen anser dock skäligt, att ersättning i viss omfattning utgår även för åtgärder vid last- och vältpplatser. Sänkningen av lågvattenståndet kommer vidare i stor utsträckning att nödvändiggöra förlängning av befintliga hägnader eller - till förhindrande av att kreaturen förolyckas i de lösa dybälten, som på åtskilliga ställen komma att blottas - uppsättande av nya hägnader ungefär i den nuvarande lågvattenlinjen. Sökandena hava gjort gällande, att strandägarna med hänsyn till den förbättrade torrläggning av de vid sjön belägna markerna, som regleringen komme att medföra, skäligen borde själva bekosta dessa åtgärder. Denna mening kan vattendomstolen emellertid icke biträda, i all synnerhet icke då den förbättrade torrläggningen räknas regeringsföretaget till godo i form av avdrag å den skada, som regleringen medför genom att utesluta en sjösänkning för torrlägningsändamål (se ovan). Förutom åtgärder med hänsyn till båttrafik och flottning samt i fråga om hägnader komma i särskilda fall vissa andra åtgärder att bli erforder-

liga på grund av lågvattenstånd med badplatser, uppgrävningsställen för kreatur, vattenstånd bliva avstämning påkalla frågorna om brunnar kommer att för vilken omfattning blott kommer att nödvändiggöras även å andra fastigheter synas icke lämpligen tillämpning några åtgärder vattenytans sänkning åtgärder kommer att allmänna trevnaden väsentligt minskad trafik kapitlet 3 § andra stycket påtaglig överdrift; trafikens tillåtlighet minskningen i skönheten sättning av respektetraktas såsom en tings Enligt vattendomstolen antagas inträffa åtgärden (det belopp, fastighet uppskattade kronor), Boö 11 kronor), Brantes kronor), Toverum kronor) och Höckhult sätningen för vattendomstolen Toverum, vilka förfas.

Under hänsyn till vattendomstolens tillåtlighet:

1938 den 18 maj.

liga på grund av lågvattenytans sänkning. Här avses åtgärder med badplatser, uppgrävning av brunnar samt anordnande av vattningställena för kreatur å fastigheter, som vid blivande lågvattenstånd bliva avstängda från sjön, m.m. Särskild uppmärksamhet påkalla frågorna, huruvida vattentillgången i befintliga brunnar kommer att försämrans under lågvattenperioderna samt i vilken omfattning blottandet av lösa dybälten vid stränderna kommer att nödvändiggöra anordnande av särskilda vattningställena även å andra fastigheter än de nyssnämnda. Dessa frågor synas icke lämpligen kunna bedömas förrän regleringen varit i tillämpning några år. Däremot är det ofrånkomligt, att lågvattenytans sänkning i förening med de stora vattenståndsvariationerna kommer att menligt inverka på naturskönheten och den allmänna trevnaden vid vissa delar av sjön. Att här anse sådan väsentligtminskad trevnad för närboende uppstå, som avses i 2 kapitlet 3 § andra stycket vattenlagen, skulle väl innebära en påtaglig överdrift; men förhållandet bör vid prövningen av regleringens tillåtlighet beaktas på det sätt, att i de fall, där minskningen i skönhet och trevnad kan antagas medföra en nedsättning av respektive fastigheters värde, denna nedsättning betraktas såsom en till följd av regleringen uppkommande skada. Enligt vattendomstolens mening kan en dylik värdenedsättning antagas inträffa endast i fråga om följande fastigheter, nämligen (det belopp, till vilket nedsättningen för varje särskild fastighet uppskattas, angivet inom parentes): Yxered 1⁸ (500 kronor), Boö 1¹ under Yxered (500 kronor), Brantestad 1² (1.000 kronor), Brantestad 2⁶ (3.000 kronor), Frödingehult 1⁵ (1.000 kronor), Toverum 1¹ (10.000 kronor), Fagerdalen 1¹ (1.500 kronor) och Höckhult 1⁶ (2.000 kronor). Vid angivande av värdenedsättningen för fastigheterna Toverum 1¹ och Fagerdalen 1¹ har vattendomstolen utgått från att de upprensningar i viken vid Toverum, vilka förut framhållits såsom erforderliga, skola utföras.

Under hänvisning till den föregående framställningen uppger vattendomstolen följande kalkyl för prövning av regleringens tillåtlighet:

1938 den 18 maj.

Nytta:

734.600 kr.

Byggnadskostnad:

I regleringsförslaget beräknad kostnad

(efter vissa avdrag) 107.000 kr.

Årlig avgift till fiskodling, 400

kronor, kapitaliserad efter 5 % 8.000 kr.

Upprensningar i Toverumsviken 5.500 kr.

Diverse åtgärder med bryggor, båtstäder,

stängsel m.m. (det angivna beloppet

utgör i avrundat tal summan av i fö-

revarende hänseenden utdömda ersätt-

ningar, se längre fram i detta utslag) 20.600 kr. 141.100 kr.

Nyttan efter avdrag av byggnadskostnaden

593.500 kr.

Skada:

Hinder för framtida torrläggning (skall

jämlikt 2 kap. 4 § vattenlagen

tagas i beräkning endast en gång) 11.800 kr.

Nedsättning i fastighetsvärden på grund

av minskad skönhet och trevnad,

19.500 kronor; tagas i beräkning två

gångar

39.000 kr. 50.800 kr.

Då alltså nyttan efter avdrag av byggnadskostnaden överstiger den på föreskrivet sätt beräknade skadan, utgöra bestämmelserna i 2 kapitlet 3 § första stycket och 3 kapitlet 2 § första stycket vattenlagen intet hinder mot tillstånd till regleringen.

Pär Johanssons
sammanjämnings-
föreläggning

Förutom de sänkings- och regleringsförslag, för vilka redogörelse lämnats i det föregående, föreligger ett av ingenjören Johansson framlagt utkast till ett regleringsförslag, avsett att tillgodose såväl torrlägnings- som vattenkraft-intressena. Innebörden av detta förslag är i korthet följande. Upprensningar i Yxerns utlopp förutsätts skola ske i samma omfattning samt en regleringsdamm uppföras på samma ställe som enligt det av Ribbings ingenjörbyrå upprättade förslaget. För att få en lämplig utgångspunkt vid regleringsgränsernas bestämmande har Johansson undersökt, huru stor en sänkning av

Yxern, om den skulle ske e
vara för att företaget sku
hållandet mellan kostnad
resultatet, att vegetati
höjden + 91,65. Med anle
nämnda höjd såsom övre r
flöden skall få överskr
regleringsdammen skall
upprättad avbördnings
Johansson föreslagit h
vattenytans nedsänknin
av det nuvarande lågv
en obetydlighet. Denn
dammens skötsel bero
ning föreslås 2,0 ku
av nytta av regler
Mörsbyrå beträffand
verkställt utredni
hava erhållits und
då varit genomförd
vattenmängd, 2,0 k
rinning från Yxer
utredning skulle
10,7 miljoner ku
vid utnyttjning
under förutsätt
75 procent och
i enlighet med
utredning - mo
kilowattimmar.
av 3 öre per k
sering efter
seende uppkom
Han har vidare
genom regler
kronor 4 öre

1938 den 18 maj.

687

21

734.600 kr.

Ixern, om den skulle ske enbart för torrlägningsändamål, borde vara för att företaget skulle uppvisa det gynnsammaste förhållandet mellan kostnad och bättnad, och därvid kommit till det resultatet, att vegetationsmedelvattenståndet borde sänkas till höjden + 91,65. Med anledning härav har Johansson föreslagit nämnda höjd såsom övre regleringsgräns, vilken emellertid vid flöden skall få överskridas, därvid vattenframsläppningen vid regleringsdammen skall successivt ökas enligt en av Johansson upprättad avbördningskurva. Såsom nedre regleringsgräns har Johansson föreslagit höjden + 90,60, därvid han uttalat att, om vattenytans nedsänkning stannar vid nämnda höjd, olägenheterna av det nuvarande lågvattenståndets underskridande reduceras till en obetydlighet. Denna nedre regleringsgräns skall, såvitt på dammens skötsel beror, icke få underskridas. Såsom normal tappning föreslås 2,0 kubikmeter i sekunden. I och för beräkning av nyttan av regleringen har Johansson - liksom Ribbings ingenjörbyrå beträffande det av byrån upprättade regleringsförslaget - verkställt utredning angående den vattenmängdsvinst som skulle hava erhållits under tioårsperioden 1922 - 1931, om regleringen då varit genomförd, därvid Johansson räknat med nyssnämnda vattenmängd, 2,0 kubikmeter i sekunden, såsom den största avrinning från Ixern som vattenverken kunna utnyttja. Enligt denna utredning skulle vattenmängdsvinsten hava utgjort i medeltal 10,7 miljoner kubikmeter per år, vilken vattenmängdsvinst - vid utnyttjning på en sammanlagd fallhöjd av 82,1 meter och under förutsättning av en verkningsgrad hos vattenmotorerna av 75 procent och hos de elektriska maskinerna av 90 procent, allt i enlighet med förutnämnda, av Ekwall och Hartsell verkställda utredning - motsvarar en årlig energivinst om cirka 1.630.000 kilowattimmar. Johansson har åsatt denna energivinst ett värde av 3 öre per kilowattimme samt i enlighet härmed och med kapitalisering efter 5 procent beräknat värdet av den i vattenkrafthänseende uppkommande nyttan av regleringen till 978.000 kronor. Han har vidare på grundval av Wadmans utredning uppskattat den genom regleringen uppkommande jordförbättringen till 73.312 kronor 4 öre samt föreslagit uppdelning av kostnaderna för regle-

107.000 kr.

8.000 kr.

5.500 kr.

2.600 kr. 141.100 kr.

593.500 kr.

000 kr.

0 kr. 50.800 kr.

aden överstiger
ra bestämmelser-
let 2 § första
till regle-

ag, för vilka
ett av ingen-
ngsförslag, av-
genkraft-
het följande.

ke i samma
na ställe som
rslaget.
ränsernas
änkning av

22
1938 den 18 maj.

ringen i förhållande till de nu angivna beloppen eller sålunda med 93,02 procent å vattenkraftintressenterna och 6,98 procent å torråtgagningsintressenterna; dock skulle de sistnämnda skyldighet att med angivna procentuella andel taga del i kostnaderna endast avse dels kostnaderna för sänkningskanalens uppbyggnad och för ombyggnad i samband därmed av en bro över vattendraget dels ock lösen av Ålhusfallet, under det att övriga kostnader, främst kostnaden för regleringsdammen, helt skulle bestridas av vattenkraftintressenterna.

Granskning av
samma förslag.

Det regleringsförslag, för vilket redogörelse nu senast lämnats, är givetvis lika väl som det av Ribbings ingenjörbyrå upprättade förslaget tekniskt utförbart. Ingenjören Johanssons beräkningar angående nyttan av regleringen i vattenkrafthänseende hava emellertid utsatts för anmärkningar från regleringsökandenas sida och kunna ej heller av Vattendomsstolen godtagas. Vattendomsstolen får härutinnan hänvisa till den jämförelse, som vattenrättsingenjören Larsson i sin förutnämnda promemoria anställt mellan regleringsförslagen i detta avseende och i vilken vattenmängdsvinsten av en reglering enligt Johanssons förslag beräknats till 6 miljoner kubikmeter per år. Då mot en årlig vattenmängdsvinst av 12,3 miljoner kubikmeter/vid en reglering enligt det av Ribbings ingenjörbyrå upprättade förslaget beräknats svara en (kapitaliserad) nytta om 734.600 kronor, kan sålunda nyttan av en reglering enligt Johanssons förslag skattas till i runt tal 358.300 kronor. Ytterligare kan i fråga om Johanssons förslag erinras, att vattenståndets nedsänkning till den föreslagna nedre regleringsgränsen, om icke särskilda åtgärder med avseende å bryggor, båtstäder, stängsel m.m. vidtagas, torde komma att medföra betydligt svårare olägenheter än Johansson synes hava förutsatt. Trots vad sålunda anmärkts anser vattendomsstolen emellertid uppenbart, att även en reglering enligt Johanssons förslag uppvisar sådant förhållande mellan nytta och skada, som enligt 2 kapitlet 3 § första stycket och 3 kapitlet 2 § första stycket vattenlagen är en förutsättning för tillåtligheten av ett regleringsföretag.

Den prövning av del
lighet, som skett i det f
stämmelserna i 7 kapitlet
let 3 § första stycket
ma lag. I andra hänseend
föreligger, såvitt vatt
tillstånd till utförand
Den föregående
varje företag betrakte
till vilket som helst
antingen en sänkning
omfattning, som det
giver vid handen, el
kraftändamål enligt
förslaget eller ock
vattenkraftändamål
likt 3 kapitlet 7
gen ankommer det r
företag företräd
har att överfäga,
nings- och vatte
kan utformas på
Vattendomsstolen
såsom den ovan
utvisar, vatten
ligt större ek
giva företräd
att befrämja s
stolens menin
verkställa en
och vattenkr
den närmare
det vill sä
av önskemål
jordägarna
Principiel

1938 den 18 maj.

Den prövning av de olika ifrågasatta företagenstillåt-
 lighet, som skett i det föregående, har hänfört sig till be-
 stämmelserna i 7 kapitlet 3 § vattenlagen respektive 2 kapit-
 let 3 § första stycket och 3 kapitlet 2 § första stycket sam-
 ma lag. I andra hänseenden än de i nämnda lagrum omförmålda
 föreligger, såvitt vattendomsstolen kan finna, intet hinder mot
 tillstånd till utförande av vilket som helst av företagen.

Den föregående framställningen giver vid handen att, om
 varje företag betraktas för sig, tillstånd bör kunna meddelas
 till vilket som helst av följande tre företag, nämligen
antingen en sänkning för torrlägningsändamål av Yxern i den
 omfattning, som det av Wadman och Håård upprättade förslaget
 giver vid handen, eller en reglering av sjön enbart för vatten-
 kraftändamål enligt det av Ribbings ingenjörbyrå upprättade
 förslaget eller ock en reglering för både torrlägnings- och
 vattenkraftändamål enligt ingenjören Johanssons förslag. Jäm-
 likt 3 kapitlet 7 § samt 10 kapitlet 55 och 56 §§ vattenla-
 gen ankommer det nu på vattendomsstolen att avgöra, åt vilket
 företag företräde skall givas, därvid vattendomsstolen jämväl
 har att överfåga, huruvida en sammanjämkning mellan torrlägg-
 nings- och vattenkraftintressena möjligen med större fördel
 kan utformas på annat sätt än i Johanssons regleringsförslag.
 Vattendomsstolen får härutinnan till en början framhålla att,
 såsom den ovan lämnade redogörelsen för de särskilda förslagen
 utvisar, vattenkraftintresset i föreliggande fall har betyd-
 ligt större ekonomisk räckvidd än torrlägningsintresset. Att
 giva företräde åt sänkingsföretaget, vilket enbart är avsett
 att befrämja sistnämnda intresse, kan därför enligt vattendoms-
 stolens mening icke komma i fråga. Vad angår möjligheten att
 verkställa en reglering till förmån för både torrlägnings-
 och vattenkraftintressen så faller det genast i ögonen, att
 den närmare utformningen av Johanssons förslag i första hand -
 det vill säga i fråga om övre regleringsgränsen - helt bestämts
 av önskemålet att bereda den ens intressentgruppen, nämligen
 jordägarna, största möjliga nytta i förhållande till kostnaden.
 Principiellt borde givetvis även strömfallsägarnas intresse av

Allmän anmärk-
ning om före-
tagens tillåt-
lighet.

Åt vilket fö-
retag skall
företräde gi-
vas?

24
690
1938 den 18 maj.

regleringen härvidlag hava fått vara medbestämmande. Det synes också vara möjligt att modifiera Johanssons förslag sålunda, att större hänsyn tages till sistnämnda intresse, och att därigenom uppnå ett gynnsammare resultat av regleringen såsom helhet betraktad. Emellertid finner vattendomsstolen uppenbart, att vinsten av en reglering enbart för vattenkraftändamål enligt det av Ribbings ingenjörbyrå upprättade förslaget måste bli så väsentligt mycket större än vinsten av varje inom ungefär samma kostnadsram tänkbar kombinerad reglering, att någon tvekan om det större gagnet ur allmän och enskild synpunkt av en reglering enligt sagda förslag icke bör kunna råda. Vattendomsstolens bedömning av den föreliggande frågan om företräde mellan olika företag utfaller sålunda till förmån för en reglering enligt byråns förslag.

Tillstånd.

Under hänvisning till vad ovan anförts prövar vattendomsstolen skäligen meddela regleringssökandena - vilka numera äro: Hjorted-Tuna Kraftaktiebolag, Västerviks Kraftaktiebolag, Gunnebo Bruks Nya Aktiebolag och Aktiebolaget Ankarsrums Bruk - tillstånd att reglera vattnets avrinning från Yxern samt att för sådant ändamål verkställa upprensningar i sjöns utlopp och uppföra en dammbyggnad över utloppet, allt i huvudsaklig överensstämmelse med det av Ribbings ingenjörbyrå upprättade förslaget.

Delaktighet m.m.

Alla utbyggda eller utbyggbara strömfall, för vilka regleringen medför båtnad, skola i avseende å regleringen utgöra en samfällighet, beträffande vilken följande skall gälla:

1:o) Strömfallens ägare äro skyldiga att, med de inskränknin-
gar, som nedan angivas, taga del i kostnaden för regleringen, en-
var i mån av värdet å den båtnad, som beredes hans strömfall.
I en vid detta utslag fogad fördelningslängd, upptagande samtliga ifrågavarande strömfall, finnes för varje strömfall angivet såväl värdet å beräknad båtnad som den procentuella andel, med vilken strömfallens ägare har att delta i kostnaden.

2:o) Ägare av strömfall, som ej sökt regleringen, är icke skyldig att vidkännas större bidrag till kostnaden för densamma än

son svarar mot värdet å de
strömfall. I fördelningslängd
ägare som äro sökande.
3:o) Ägare av strömfall
skyldig att delta i kostnaden
gagnar den genom regleringen
skola gälla de närmare
6 9 vattenlagen.
4:o) I fråga om skyldighet
taga del i kostnaden för
lagrum finnes stadgats
5:o) Bestämmelserna i
åga tillämpning på ifrågavarande
lunda stadgar antagarna
må, innan stadgar antagarna
om styrelseval i förening
mark ej verkställas
vidtagas.
Såsom kostnaden för
skyldigheten angår
kostnaden utan avseende
ningens behandling
genom regleringen
Regleringen
ten å 1/8 mantal
benämnd Åhusfå
samt utgöras av
den + 93,30, för
av 4,90 meter,
ningens underlag
om bottenutskott
meter och trösk
Beträffande
dammen skall

1938 den 18 maj.

som svarar mot värdet å den ååtnad, som därigenom beredes hans strömfall. I fördelningslångden finnes angivet vilka strömfalls-ägare som åro sökande.

3:o) Ågare av strömfall, som ej sökt regleringen, år icke skyldig att deltaga i kostnaderna för densamma förrån han begagnar den genom regleringen vunna förbåttringen. Håratinnan skola gälla de nårmare bestämmelser, som innehållas i 3 kapitlet 6 § vattenlagen.

4:o) I fråga om skyldighet för ny ågare till strömfall att taga del i kostnaden för företaget skall gälla vad i nyssnåmnda lagrum finnes stadgat.

5:o) Beståmmelserna i 3 kapitlet 12 -25 §§ vattenlagen skola åga tillåmpning på ifrågavarande företag. För detsamma skola sålunda stadgar antagas och faststållas samt styrelse utses; och må, innan stadgar blivit antagna och faststållde samt anmålan om styrelseval i föreskriven ordning gjorts, arbete å annans mark ej verkstållas eller åtgård eljest till förfång för annan vidtagas.

Såsom kostnad för regleringen skall, såvitt deltagningsskyldigheten ångår, anses ej allenast den egentliga byggnadskostnaden utan åven utredningskostnader, kostnader för ansökningens behandling vid Vattendomstolen samt ersåttningar för genom regleringen uppkommande skador.

Regleringsdåmmen över Yxerens utlopp skall hava sina fås- Regleringsdåmmen.
ten å 1/8 mantal Yxered 3⁵, en från Yxered avsåndrad låganhet, benåmnd Ålhusfallet, och 1/16 mantal Yxered 2³ i Hjorteds socken samt utgöras av en cirka 10 meter lång betongdåmm med krönhöjden + 93,30, försedd med dels ett bottenutskov med en fri bredd av 4,90 meter, tröskelhöjden + 88,98 och överkanten (= avskårmningens underkant) lågst å höjden + 90,70 dels ock, till vänster om bottenutskovet, ett mindre utskov med en fri bredd av 1,5 meter och tröskelhöjden + 91,00, avstångbart medelst en lucka.

Betråffande hushållningen med vattnet vid regleringsdåmmen skall följande gålla:

Vattenhushållningsbeståmmelser.

1938 den 18 maj.

- a) Vattenståndet i Yxern må ej, såvitt på dammens skötsel beräknas, tillåtas stiga över höjden + 92,29 med mindre den nyttiga tillrinningen till sjön uppgår till minst 5,0 kubikmeter i sekunden.
- b) Vid vattenstånd i sjön ej överstigande höjden + 92,29 skola minst följande vattenmängder avtappas: vid vattenstånd ej understigande höjden + 91,60 1,5 kubikmeter i sekunden, vid vattenstånd ej understigande höjden + 90,80 1,0 kubikmeter i sekunden och vid vattenstånd ej understigande höjden + 90,05 0,8 kubikmeter i sekunden; skolande vid vattenstånd i sjön under höjden + 90,05 samtliga på vattenframrinningen inverkan luckor i dammen vara helt dragna.
- c) Vid vattenstånd i sjön understigande höjden + 92,29 får tappningen uppgå till högst 4,0 kubikmeter i sekunden.
- d) Vid vattenstånd i sjön överstigande höjden + 92,29 skall tappningen utgöra: vid vattenstånd ej överstigande höjden + 92,40 5,0 kubikmeter i sekunden, vid vattenstånd ej överstigande höjden + 92,50 7,5 kubikmeter i sekunden och vid vattenstånd överstigande sistnämnda höjd 10 kubikmeter i sekunden.
- e) Då flottning pågår i Yxerns utlopp skall genom det mindre utskovet i dammen framläppas för flottningen erforderlig vattenmängd.

Till underlättande av tillämpningen av de ovan under a)-d) upptagna bestämmelserna sammanfattas här desamma till en tabell av följande utseende:

<u>Vattenstånd:</u>	<u>Tappning:</u>	
över + 92,50	10,0 m ³ /sek.	
+ 92,40- + 92,50	7,5 m ³ /sek.	
+ 92,29- + 92,40	5,0 m ³ /sek.	
	högst.	minst.
+ 91,60- + 92,29	4,0 m ³ /sek.	1,5 m ³ /sek.
+ 90,80- + 91,60	4,0 m ³ /sek.	1,0 m ³ /sek.
+ 90,05- + 90,80	4,0 m ³ /sek.	0,8 m ³ /sek.
under + 90,05	dammen helt öppen.	

I och för kontroll å vattenhushållningen skola två vat-

tenståndsekalor anordna
Yxerns utlopp belägna
som eller i närheten
vid Toverum i närheten
83 utmärkts med siffror
na, vilka på orabbliga
lämpliga berg eller
respektive platser,
grund till lägst höj
pelare, mätande 1,0
med jämförelseplane
centimeter mellan
den + 92,29 vara
na skola vara upp
För erhållande av
hushållningsbest
förberedande und
liga, äga sökand
hydrografiska a
de av vattenhus
att utan oskäl
hämtade anvisn
vidtagna anordn
föras under a
medverkan i r
Vid r
skall införas
forderligt a
börligen un
till ledarn
vatten.
Und
domstolen
tillstånd

1938 den 18 maj.

tenståndsskalor anordnas, den ena å norra stranden av den nära
 Yxerns utlopp belägna halvö som benämnes Boå (på samma plats
 som eller i närheten av en nu befintlig skala) och den andra
 vid Toverum i närheten av den bygga som å kartan med aktnummer
 83 utmärkts med siffran 12, båda på väl synliga platser. Skalor-
 na, vilka på orubbligt sätt skola fästas vid för ändamålet
 lämpliga berg eller jordfasta stenar, därest sådana finnas på
 respektive platser, men eljest vid från fast och frostfri
 grund till lägst höjden + 93,25 uppmurade sten- eller betong-
 pelare, mätande 1,0 x 1,0 meter i fyrkant, skola korrespondera
 med jämförelseplanet samt vara indelade i enkla eller dubbla
 centimeter mellan höjderna + 89,50 och + 93,00; och skall höj-
 den + 92,29 vara på skalorna på särskilt sätt utmärkt. Skalor-
 na skola vara uppsatta innan regleringen må börja sätts utövas.
 För erhållande av ytterligare anvisningar rörande kontroll å
 hushållningsbestämmelsernas efterlevnad ävensom rörande de
 förberedande undersökningar, som härutinnan må vara erforder-
 liga, äga sökandena hänvända sig till Statens meteorologisk-
 hydrografiska anstalt. Därest någon, vars rätt kan vara beroen-
 de av vattenhushållningen, så påfordrar, äro sökandena skyldiga
 att utan oskäligt dröjsmål i enlighet med från anstalten in-
 hämtade anvisningar utföra erforderliga undersökningar samt
 vidtaga anordningar för kontrollen. Undersökningarna skola ut-
 föras under anstaltens överinseende. Kostnaderna för anstaltens
 medverkan i nu angivna hänseenden skola bestridas av sökandena.

Vid regleringsdammen skall i enlighet med förslag, som
 skall införskaffas från statens fiskeriingenjör, anbringas er-
 forderligt antal ålyngelledare, vilka sedermera skola veder-
 börligen underhållas; och skall under månaderna maj - september
 till ledarna fransläppas för ålynglets uppgång erforderligt
 vatten.

Under hänvisning till vad förut anförts ålägger vatten-
 domstolen vidare sökandena att, därest de vilja begagna sig av
 tillståndet till regleringen, dels - med anledning av bestäm-

Åtgärder till
skydd för
fisket m.m.

1938 den 18 maj.

28
melserna i 2 kapitlet 8 § vattenlagen - erlægga en årlig avgift av 400 kronor, vilken skall inbetalas till Kungl. statskontoret från och med året näst efter det, då de för regleringens genomförande erforderliga arbetena påbörjas, så länge regleringsdammen bibehålles, samt enligt anvisningar av vederbörande fiskerintendent användas till fiskodling i Yxern, dels ock i viken vid Toverum upprensa ej mindre en ränna, sträckande sig från den förutnämnda karta med siffran 17 betecknade bryggan och så långt ut, att vikens inre del även vid blivande lågvattenstånd kommer att stå i förbindelse med sjön i övrigt, vilken ränna skall hava bottnen högst å höjden + 89,00, en bottenbredd av minst 2 meter och en släntlutning ej brantare än 1:3, än även - därest denna ränna icke framdrages omedelbart intill den med siffran 25 betecknade båtplatsen - en till densamma utgående sidoränna, beträffande vilken samma föreskrifter skola gälla; skolande denna upprensning vara utförd innan regleringen må börja utövas samt för framtiden vidmakthållas av regleringsföretaget.

Ersättningar.

Därest sökandena vilja begagna sig av regleringstillståndet, skall det ytterligare åligga dem att beträffande fastigheter vid Yxern utgiva ersättning för förhindrad framtida torrläggning av mark, för nedsättning i fastighetsvärden på grund av minskad skönhet och trevnad (= "förlorat skönhetsvärde") samt för åtgärder med bryggor, båtstäder, stängsel m.m. med följande belopp (i vad de avse förhindrad framtida torrläggning bestämda i enlighet med vattenrättsingenjören Svenssons skadeberäkning, Prot. bil. N):

A. beträffande nedannämnda fastigheter i _____

Hjorteds socken (uppgivna ägares namn angivna inom parentes):

1/16 mantal Tibbhult 1¹¹ (Håkan Petersson),
för förhindrad torrläggning 33 kronor,
för stängselhållning 100 kronor och
för anordnande av vattningsställe 200 kronor,
eller tillhoppa trehundra-trettio-tre (333) kronor;

1/16 mantal Tibbhult 1¹⁰ (Berta Andersson),
för förhindrad torrläggning 8 kronor,

summa åtta (8) kronor;
1/32 mantal Tibbhult
för förhindrad t
för åtgärder vid
för stängselhåll
eller tillhoppa fyrahund
1/8 mantal Tibbhult
för förhindrad
summa tjugufem (25) k
1/8 mantal Tibbhult
för förhindrad
för stängselhåll
för anordnande
eller tillhoppa tvåh
1/8 mantal Tibbhult
för förhindrad
för åtgärder
för stängselhåll
för anordnande
eller tillhoppa f
1/8 mantal Tibbhult
för åtgärder
för stängselhåll
eller tillhoppa
1/16 mantal Tibbhult
för förhindrad
för förhindrad
för s
eller tillhoppa
1/32 mantal Tibbhult
Halda Nilsson
för
för
för

- erlægga en årlig avgift till Kungl. statskontoret för regleringens genomförande så länge regleringsdammen av vederbörlig fiskerierna, dels ock i viken sträckande sig från den och så långt ut, att anstånd kommer att stå denna skall hava bottnen minst 2 meter och en lärest denna ränna ifrån 25 betecknade ränna, beträffande denna upprensning samt för framtiden regleringstill- beträffande fastig- d framtida torr- arden på grund av värde" samt för följande be- ning bestämda i beräkning, Prot.

(parentes):

summa åtta (8) kronor;

1/32 mantal Tibbhult 1⁵ (Augusta Loström),
för förhindrad torrläggning 138 kronor,
för åtgärder vid last- och vältplats 200 kronor och
för stängselhållning 120 kronor,

eller tillhoppa fyrahundrafemtioåtta (458) kronor;

1/8 mantal Tibbhult 1⁹ (K.V. Andersson),
för förhindrad torrläggning 25 kronor,

summa tjugufem (25) kronor;

1/8 mantal Tibbhult 1³ (Hilda Pettersson),
för förhindrad torrläggning 8 kronor,
för stängselhållning 30 kronor och
för anordnande av vattningsställe 200 kronor,

eller tillhoppa tvåhundra-trettioåtta (238) kronor;

1/8 mantal Tibbhult 1² (Ludvig Svensson),
för förhindrad torrläggning 12 kronor,
för åtgärder vid båtplats 150 kronor,
för stängselhållning 75 kronor och
för anordnande av vattningsställe 200 kronor,

eller tillhoppa fyrahundra-trettiosju (437) kronor;

1/8 mantal Timmertorp 1¹ (Gustaf Andersson),
för åtgärder vid båtplats 150 kronor och
för stängselhållning 30 kronor,

eller tillhoppa etthundra-ttio (180) kronor;

1/16 mantal Yxered 1⁵ (Johan Persson och Ludvig Persson),
för förhindrad torrläggning 92 kronor,
för flyttning av båtplats 100 kronor och
för stängselhållning 25 kronor,

eller tillhoppa tvåhundra-sjutton (217) kronor;

1/32 mantal Yxered 1⁸ (Johan Magnus Carlsson, K.A. Karlsson,
Hulda Nilsson och A.W. Johansson),

för förhindrad torrläggning 9 kronor,
för förlorat skönhetsvärde 500 kronor,
för flyttning av båtplats 100 kronor och

1938 den 18 maj.

för stängselhållning 85 kronor,
 eller tillhopa sexhundra¹³nittiofyra (694) kronor;
 lägenheten Boö 1¹ under Yxered (Ludvig Pettersson samt barn
 Eva Gurli Linnéa, Nils Sigurd och Margit Britta Viola),
 för förhindrad torrläggning 7 kronor,
 för förlorat skönhetsvärde 500 kronor,
 för flyttning av båtplats 100 kronor,
 för förlorad båtplats (här avses en vid fastighetens
 södra strand befintlig båtplats, vilken icke lämp-
 ligen synes kunna ändras eller flyttas så att den
 blir användbar efter regleringens genomförande)
 150 kronor och
 för stängselhållning 330 kronor,
 eller tillhopa ettusen¹⁴åttiosju (1087) kronor;
 samfällighet för Yxereds by,
 för förhindrad torrläggning 467 kronor,
 summa fyrahundra¹⁵sextiosju (467) kronor;
 7/150 mantal Totebo 1²⁵ (Karl Axel Nilsson),
 för flyttning av båtplats 150 kronor och
 för stängselhållning 145 kronor,
 eller tillhopa tvåhundra¹⁶nittiofem (295) kronor;
 1/10 mantal Totebo 1²⁶ (Karl Axel Nilsson),
 för förhindrad torrläggning 401 kronor och
 för förlorad båtplats (båtplatsen kan icke ändras eller
 flyttas så att den blir användbar efter regleringens
 genomförande) 300 kronor,
 eller tillhopa sjuhundra¹⁷en (701) kronor;
 samfällighet för Totebo by,
 för förhindrad torrläggning 855 kronor,
 summa åttahundra¹⁸femtiofem (855) kronor; samt
 1/8 mantal Tibbhult 1⁷ (Oskar Fredriksson),
 för flyttning av båtplats 100 kronor,
 för åtgärder vid last- och vältplats 200 kronor och
 för stängselhållning 30 kronor,
 eller tillhopa trehundra¹⁹trettio (330) kronor;

B. beträffande nedan
 förklarade socken:

1/4 mantal Krogsf
 för förhindrad
 summa trehundra²⁰åttioå

1/4 mantal Krogsf
 för förhindrad

för uppgrävning
 ring

eller tillhopa sexh
 lägenheten Kro

för förhin

summa trettionio

järnvägsområ

freds järnvägsak

för förl

summa trettiose

samfällig

för fö

för f

eller tillho

35/100

för

summa treh

1/2

summa tr

111

summa

6

1938 den 18 maj.

31
697

B. beträffande nedanfämnda fastigheter i _____

Frösinge socken:

1/4 mantal Krogsfall 1² (Albin Nilsson),
för förhindrad torrläggning 388 kronor,

summa trehundraåttioåtta (388) kronor;

1/4 mantal Krogsfall 1³ (Carl August Gottfrid Andersson),
för förhindrad torrläggning 201 kronor och
för uppgrävning av brunn samt besvär med vattenuppford-
ring 400 kronor,

eller tillhoppa sexhundraen (601) kronor;

lägenheten Krogsfall 1⁴ (Johan August Svensson),
för förhindrad torrläggning 39 kronor,

summa trettionio (39) kronor;

järnvägsområde under Krogsfall (Norsholm-Västervik-Hults-
freds järnvägsaktiebolag),

för förhindrad torrläggning 36 kronor,

summa trettiosex (36) kronor;

samfällighet för Krogsfalls by,

för förhindrad torrläggning 1948 kronor och

för förlorad båtplats (båtplatsen kan icke ändras eller
flyttas så att den blir användbar efter regle-
ringens genomförande) 300 kronor,

eller tillhoppa tvåtusentvåhundrafyrtioåtta (2248) kronor;

35/100 mantal Stjärnevik 1⁴ (C.J.Larsson),
för förhindrad torrläggning 325 kronor,

summa trehundraatjugufem (325) kronor;

1/2 mantal Stjärnevik 1² (Johan Konstans Larsson),
för förhindrad torrläggning 388 kronor,

summa trehundraåttioåtta (388) kronor;

111/1280 mantal Brantestad 1³ (Anders M.Magnussons stärbhus),
för förhindrad torrläggning 4 kronor,

summa fyra (4) kronor;

66/320 mantal Brantestad 2¹¹ (Karl Adolf Petersson),

för förhindrad torrläggning 17 kronor och

för stängselhållning 305 kronor,

1938 den 18 maj.

eller tillhopa trehundraatjugutva (222) kronor;

37/200 mantal Brantestad 1¹² (A.J.Anderssons stärbhus och O.H.Johansson),

för förhindrad torrläggning 142 kronor,
summa etthundrafyrtiotva (142) kronor;

37/1600 mantal Brantestad 1¹⁵ (Karl Adolf Petersson),
för förhindrad torrläggning 84 kronor och
för stängselhållning 475 kronor,

eller tillhopa femhundrafemtio (559) kronor;

9/64 mantal Brantestad 4² (Karl Adolf Petersson),
för förhindrad torrläggning 413 kronor,

för åtgärder vid lastplatser och färjställe 700 kronor
för stängselhållning 320 kronor,

eller tillhopa ettusenfyrahundratrettio (1433) kronor;

å Hästö belägen del av 3/64 mantal Brantestad 4³ (Anton Pettersson),

för förhindrad torrläggning 71 kronor,
för åtgärder vid last- och vältplatser 200 kronor och
för stängselhållning 190 kronor,

eller tillhopa fyrahundrasextio (461) kronor;

å fastlandet belägen del av samma fastighet (Johan Viktor Andersson),

för förhindrad torrläggning 52 kronor,
för åtgärder vid båtplats 200 kronor och
för stängselhållning 55 kronor,

eller tillhopa trehundra (397) kronor;

111/640 mantal Brantestad 2⁷ (Carl Johan Wilhelm Pettersson),
för förhindrad torrläggning 293 kronor och
för stängselhållning 210 kronor,

eller tillhopa femhundratre (503) kronor;

335/1600 mantal Brantestad 1¹⁴ (Karl August Danielsson),

för förhindrad torrläggning 5 kronor,

summa fem (5) kronor;

samfällighet för Brantestads by,

för förhindrad torrläggning 20 kronor och

för åtgärder vid båt
eller tillhopa fyrahundrat
37/320 mantal Brantesta
V.Svensson),
för förhindrad tor
summa åttio (81) kronor
74/320 mantal Brante
för förhindrad to
för anordningar
för stängselhåll
eller tillhopa sjuhund
37/800 mantal Bran
för förhindrad
summa tre (3) kronor
74/320 mantal Br
för förhindr
för förlora
för försäm
för åtgärd
för stäng
eller tillhopa t
7/64 mantal
Gustafsson, Jer
för åtgä
summa etthund
37/320 ma
för f
för
för
för
eller till
lägen
f
summa n
1/4

1938 den 18 maj.

33
689

för åtgärder vid båtplats 400 kronor,
eller tillhopa fyrahundratjugu (420) kronor;
37/320 mantal Brantestad 3⁵ (Albert T. Jonsson och Frans
V. Svensson),

för förhindrad torrläggning 81 kronor,
summa åttioen (81) kronor;

74/320 mantal Brantestad 3² (Gustaf Wilhelm Pettersson),
för förhindrad torrläggning 178 kronor,
för anordningar vid färjställe 200 kronor och
för stängselhållning 330 kronor,

eller tillhopa sjuhundraåtta (708) kronor;

37/800 mantal Brantestad 1¹³ (Emil Nilsson),

för förhindrad torrläggning 3 kronor,

summa tre (3) kronor;

74/320 mantal Brantestad 1² (Emil Nilsson),

för förhindrad torrläggning 268 kronor,

för förlorat skönhetsvärde 1000 kronor,

för försämrad båtplats 200 kronor,

för åtgärder vid lastplats 200 kronor och

för stängselhållning 460 kronor,

eller tillhopa tvåtusenettjuguåtta (2128) kronor;

7/64 mantal Brantestad 1¹⁰ (Ludvig Gustafsson, Thure

Gustafsson, Jenny Gustafsson och Hilma Gustafsson),

för stängselhållning 100 kronor,

summa etthundra (100) kronor;

37/320 mantal Brantestad 2⁶ (samma ägare),

för förhindrad torrläggning 121 kronor,

för förlorat skönhetsvärde 3000 kronor,

för åtgärder vid båt- och badplatser 300 kronor och

för stängselhållning 260 kronor,

eller tillhopa tretusensexhundraåtta (3681) kronor;

lägenheten Vibråten 1¹ under Brantestad (Sven Peter Karlsson),

för förhindrad torrläggning 19 kronor,

summa nitton (19) kronor;

1/4 mantal Frödingehult 2⁴ (Axel Karlsson),

1938 den 18 maj.

för förhindrad torrläggning 4 kronor,
summa fyra (4) kronor;

1/4 mantal Frödingehult 2³ (Axel Ludvig Viktor Andersson),
för förhindrad torrläggning 27 kronor,
summa tjugasju (27) kronor;

1/2 mantal Frödingehult 1³ (Johan Axel Johansson),
för förhindrad torrläggning 22 kronor,
för åtgärder vid båt- och badplatser 300 kronor och
för stängselhållning 520 kronor (häri ingår den till
400 kronor beräknade kostnaden för erforderlig
stängselhållning mellan Förö och den därutanför
belägna Ögruppen, vilken stängselhållning lämpli-
gen synes bära ombesörjas av ägaren till ifråga-
varande fastighet),

eller tillhopa åttahundrafyrtiotvå (842) kronor;

1/4 mantal Frödingehult 1⁴ (Albin Sigfrid Karlsson),
för förhindrad torrläggning 14 kronor,

summa fjorton (14) kronor;

1/2 mantal Frödingehult 2⁵ (Jenny Petersson och Carl Wede-
fält),

för stängselhållning 45 kronor,

summa fyrtiofem (45) kronor;

1/4 mantal Frödingehult 1⁵ (samma ägare),
för förhindrad torrläggning 400 kronor,
för förlorat skönhetsvärde 1000 kronor,
för flyttning av båt-plats 250 kronor och
för stängselhållning 570 kronor,

eller tillhopa tvåtusentvåhundraåtjugå (2220) kronor; samt

samfällighet för Frödingehults by,

för förhindrad torrläggning 328 kronor,

summa trehundraåtjugåttå (328) kronor; ävensom

G. beträffande nedannämnda fastigheter 1 _____

Locknevi socken:

1 mantal Toverum 1¹ (Paul Petersson),

för förhindrad
för förlorat
för uppgrävning
med sig
för flyttning
nya båt-
för ändring
250 kr
för åtgärder
kartor
för först
tan
nor
för stäm
eller tillhopa
lägenheter
för f
för f
för f

för

för

eller

stärk

1938 den 18 maj.

35
701

för förhindrad torrläggning 1577 kronor,
för förlorat skönhetsvärde 10000 kronor,
för uppgrävning av brunn å den å kartan aktnummer 83
med siffran 1 betecknade tomten 150 kronor,
för flyttning av båtplats och anordnande av väg till den
nya båtplatsen (se siffran 7 å kartan) 200 kronor,
för ändring av lastbrygga (se siffran 12 å kartan)
250 kronor,
för åtgärder vid badhus och båtplats (se siffran 14 å
kartan) 1200 kronor,
för förstärkning av ångbåtsbrygga (se siffran 17 å kar-
tan) och flyttning av där befintlig kran 500 kro-
nor och
för stängselhållning 840 kronor,
eller tillhopa fjortontusensjuhundra sjutton (14717) kronor;
lägenheten Fagerdalen 1¹ under Vanstad (Georg Claesson),
för förhindrad torrläggning 385 kronor,
för förlorat skönhetsvärde 1500 kronor,
för flyttning av ångbåtseskjul (se siffran 19 å kartan
aktnummer 83) eller anordnande av slip med upp-
nings-
drag/anordning vid skjulets nuvarande plats 150
kronor,
för anordnande av tvättbrygga (se siffran 20 å kartan)
100 kronor,
för ordnande av vattenuppföring till vattningsställe
40 kronor,
för ändring av brygga (se siffran 29 å kartan) 600 kronor,
för åtgärder vid båtplats (se siffran 32 å kartan)
150 kronor och
för stängselhållning 900 kronor,
eller tillhopa fyratusenethundra sjuttio fem (4175) kronor;
lägenheten Kvastörpet under Ytterbo (Karl Johan Perssons
stärhus),
för förhindrad torrläggning 54 kronor,

1938 den 18 maj.

summa fentiofyra (54) kronor;

1/32 mantal Ytterbo 1⁷ (Julius Larsson),

för förhindrad torrläggning 56 kronor,

för åtgärder vid båtplats 200 kronor, och

för stängselhållning 60 kronor,

eller tillhopa trehundra sexton (316) kronor;

1/32 mantal Ytterbo 1⁶ (Julius Larsson),

för förhindrad torrläggning 109 kronor och

för stängselhållning 115 kronor,

eller tillhopa tvåhundra tjugufyra (224) kronor;

1/32 mantal Ytterbo 1⁴ (Oskar Albin Ståhl),

för förhindrad torrläggning 108 kronor,

för ändring av brygga 150 kronor,

för åtgärder vid last- och vältplats 200 kronor och

för stängselhållning 125 kronor,

eller tillhopa femhundra åttiotre (583) kronor;

13/144 mantal Ytterbo 1¹⁰ (Johan Magnus Nilsson),

för förhindrad torrläggning 28 kronor och

för stängselhållning 205 kronor,

eller tillhopa tvåhundra trettiotre (233) kronor;

lägenheten Ytterbo 1¹⁹ (Emil Uhre),

för förhindrad torrläggning 15 kronor och

för stängselhållning 70 kronor,

eller tillhopa ^{ättiofem} (85) kronor;

5/36 mantal Ytterbo 1¹² (Anton Petterssons storbhus),

för förhindrad torrläggning 11 kronor,

för åtgärder vid båtplats 50 kronor och

för stängselhållning 75 kronor,

eller tillhopa etthundra trettiosex (136) kronor;

1/32 mantal Ytterbo 1⁸ (Emil Uhre),

för förhindrad torrläggning 25 kronor,

för åtgärder vid båtplats 50 kronor och

för stängselhållning 50 kronor,

eller tillhopa etthundra tjugufem (125) kronor;

Samfällighet för
för förhindrad
summa åttiosex (86)
45/1000 mantal
för förhindrad
för åtgärder
för stängselhållning
eller tillhops
46/1000 mantal
för förhindrad
för stängselhållning
eller tillhops
samfällighet
för förhindrad
summa sextio
7/48 mantal
för förhindrad
summa åttio
1/32 mantal
för förhindrad
summa fyrtio
1/32 mantal
summa
1/
eller
el

1938 den 18 maj.

samfällighet för Ytterbo by,

för förhindrad torrläggning 86 kronor,

summa åttiosex (86) kronor;

45/1000 mantal Gunnebo 1³ (Ivar Hallberg),

för förhindrad torrläggning 246 kronor,

för åtgärder vid båtplats 100 kronor och

för stängselhållning 260 kronor,

eller tillhopa sexhundra sex kronor;

46/1000 mantal Gunnebo 1² (Gottfrid Carlsson),

för förhindrad torrläggning 39 kronor och

för stängselhållning 115 kronor,

eller tillhopa etthundra femtiofyra (154) kronor;

samfällighet för Gunnebo,

för förhindrad torrläggning 69 kronor,

summa sextionio (69) kronor;

7/48 mantal Ytterbo 1¹¹ (Gottfrid Carlsson),

för stängselhållning 80 kronor,

summa åttio (80) kronor;

1/32 mantal Ytterbo 1³ (Gustaf Arvid Ström),

för stängselhållning 40 kronor,

summa fyrtio (40) kronor;

1/32 mantal Ytterbo 1⁹ (Erhard Lind),

för stängselhållning 175 kronor,

summa etthundra sjuttiofem (175) kronor;

1/64 mantal Höckhult 1⁷ (Gustav Albert Hermansson),

för förhindrad torrläggning 4 kronor och

för stängselhållning 30 kronor,

eller tillhopa trettiofyra (34) kronor;

1/64 mantal Höckhult 1⁸ (Gustaf Albert Hermansson),

för förhindrad torrläggning 123 kronor och

för stängselhållning 20 kronor,

eller tillhopa etthundra fyrtiotre (143) kronor;

1/64 mantal Höckhult 1⁹ (Gustav Albert Hermansson),

för förhindrad torrläggning 35 kronor,

summa trettiofem (35) kronor;

1938 den 18 maj.

1/64 mantal Höckhult 1¹⁰ (Gustav Albert Hermansson),
för förhindrad torrläggning 196 kronor,
summa etthundranittiosex (196) kronor;

1/16 mantal Höckhult 1⁶ (Gustav Albert Hermansson),
för förhindrad torrläggning 146 kronor,
för förlorat skönhetsvärde 2000 kronor,
för uppgrävning av brunn 400 kronor,
för åtgärder vid båtplats 150 kronor,
för nedschaktning av strand för vinterväg 150 kronor och
för stängselhållning 70 kronor,
eller tillhopa tvåtusennichundrasexton (2916) kronor;

1/64 mantal Höckhult 1¹³ (K. Aug. Lindströms stärbhus),
för stängselhållning 75 kronor,
summa sjuttiofem (75) kronor;

1/16 mantal Höckhult av 1⁵ (Ragnar Uhre),
för stängselhållning 20 kronor,
summa tjugu (20) kronor;

3/16 mantal Höckhult 1⁴ (Ragnar Uhre),
för flyttning av båtplats 150 kronor,
för nedschaktning av strand för vinterväg 50 kronor och
för stängselhållning 75 kronor,
eller tillhopa tvåhundra sjuttiofem (275) kronor;

3/16 mantal Höckhult 1² (Carl Lindström),
för förhindrad torrläggning 8 kronor,
för flyttning av båtplats 150 kronor och
för stängselhållning 40 kronor,
eller tillhopa etthundranittioåtta (198) kronor;

1/64 mantal Höckhult av 1¹⁴ (Edvin Pettersson),
för flyttning av båtplats 100 kronor och
för stängselhållning 35 kronor,

eller tillhopa etthundratrettiofem (135) kronor;
1/64 mantal Höckhult av 1¹⁴ (Fredrik Karlssons stärbhus),
för förhindrad torrläggning 159 kronor,
för åtgärder vid båtplats 200 kronor och

för stängsel
eller tillhopa tre
samfällighet
för förhin
för flytta
eller tillhopa f
lägenheten I
för anord
för stän
eller tillhopa
lägenheter
för st
summa fyrtio
lägenhe
för
för
eller till
Av
förhindr
dalen 1
fastigh
hos Kon
de ned
vidar
utbe
de t
kap
må
ta

1938 den 18 maj.

39
705

för stängselhållning 35 kronor,
eller tillhopa trehundra~~nittio~~fyra (394) kronor;

samfällighet för Höckhult,

för förhindrad torrläggning 378 kronor och

för flyttning av båtplats 200 kronor,

eller tillhopa femhundra~~sju~~ttioåtta (578) kronor;

lägenheten Lilla Haktorp under Ytterbo (Axel Nilsson),

för anordnande av brunn med vattningsställe 150 kronor och

för stängselhållning 50 kronor

eller tillhopa ~~200~~ tvåhundra (200) kronor;

lägenheten Stenbäcken under Ytterbo (Knut Johnson),

för stängselhållning 45 kronor,

summa fyrtiofem (45) kronor; samt

lägenheten Boda under Ytterbo (Edvard Jonsson),

för åtgärder vid båtplats 50 kronor och

för stängselhållning 95 kronor,

eller tillhopa etthundrafyrtiofem (145) kronor.

Av ovan angivna ersättningsbelopp skola de, som avse förhindrad torrläggning å fastigheterna Toverum 1¹ och Fagerdalen 1¹ i Locknevi socken samt förlorat skönhetsvärde å samma fastigheter, jämlikt 9 kapitlet 54 § vattenlagen nedsättas hos Konungens befallningshavande i Kalmar län, som har att med de nedsatta medlen förfara i enlighet med vad i nämnda kapitel vidare finnes stadgat. Samtliga övriga ersättningsbelopp skola utbetalas direkt till vederbörande fastighetsägare. Beträffande tiden för ersättningsbeloppens erläggande gäller vad i 9 kapitlet 66 § finnes stadgat eller att arbete å annans mark ej må verkställas eller åtgärd eljest till förfång för annan vidtagas, innan föreskriven ersättning guldits.

De i 4 kapitlet vattenlagen förekommande bestämmelserna om vattenregleringar äro icke tillämpliga på ifrågavarande företag.

4 kapitlet
vattenlagen.

På grund av bestämmelserna i 2 kapitlet 10 § vattenlagen stadgar vattendometolen, att det skall åligga delägarna

Fiskeavgift.

1938 den 18 maj.

i regleringsföretaget att till befrämjande av fisket inom riket erlægga en årlig avgift av trettio två (32) kronor 50 öre (= 50 kronor per kubikmeter av den nuvarande normala lågvattenmängden, 0,65 kubikmeter i sekunden) vilken skall inbetalas till Konungens befallningshavande i Kalmar län från och med året näst efter det, då de för regleringens genomförande erforderliga arbetena påbörjas, så länge regleringsdammen bibehålles.

Domstolsavgift. På grund av bestämmelserna i 11 kapitlet 95 § vattenlagen skall det åligga sökandena att såsom bidrag till kostnaden för vattendomstolarnas organisation och verksamhet utgiva en avgift av ettusenfemtio (1.050) kronor, vilken skall erläggas till Konungens befallningshavande i Kalmar län så snart vattendomstolens beslut angående tillstånd till regleringen vunnit laga kraft. (Avgiften har beräknats med utgående från att den normala lågvattenföringen vid Yxerns utlopp ökas från 0,65 kubikmeter i sekunden till 1,52 kubikmeter i sekunden, vilken sistnämnda vattenmängd enligt den av Ribbings ingenjörbyrå verkställda utredningen angående regleringens tänkta förlopp under åren 1922-1931 utgör medeltalet av de minsta tappningarna under vart och ett av nämnda tio år.)

Byggnadstid m.m. Regleringsföretaget skall, vid äventyr som i 2 kapitlet 22 § tredje stycket vattenlagen sägs, vara fullbordat före utgången av år 1942. Då det emellertid för strandägarna vid Yxern är av stort intresse att redan tidigare erhålla visshet om huruvida sökandena ämna begagna sig av tillståndet till företagets utförande, stadgar vattendomstolen tillika, att det skall åligga sökandena, vid äventyr att tillståndet eljest är förfallet, att före utgången av år 1940 till vattenrättsdomaren lämna besked i sådant avseende. Om innehållet av besked, som sålunda inkommer från sökandena, kommer vattenrättsdomaren på deras bekostnad att utfärda kungörelse, som skall införas i Västerviks-Tidningen. Därest sökandena förklara, att de icke ämna begagna sig av tillståndet, eller tillståndet förfaller

på grund av under
om företaget icke
skall vattendoms
framför företaget
ändamål eller r
vattenkraftända
tag av någotder

Om sökandena
föra reglerings
eller, därest
företaget bliv
bekostnad av d
de arbeten, s
till utförand
siktningeman
den tid, då

Tiden
vattenlagen
len till ått
bordande be
i anledning
förutsetts
vattendoms
nämligen i
vattentill
vattning

De
icke äger
arbete på
ställes
högre rä
domstole
vartill
slut el

1938 den 18 maj.

41 707

på grund av underlåtenhet att lämna föreskrivet besked, så ock om företaget icke fullbordas inom den därför bestämda tiden, skall vattendomstolens beslut angående företräde åt detsamma framför företag, avseende sänkning av Yxern för torrlägningsändamål eller reglering av sjön för både torrlägnings- och vattenkraftändamål, icke utgöra hinder för tillstånd till företag av någotdera av sist angivna slag.

Om sökandena enligt vad ovan sagts förklara sig vilja ut- Besiktning. föra regleringsföretaget, kommer efter utgången av år 1942 eller, därest dessförinnan till vattendomstolen anmäles, att företaget blivit fullbordat, sedan sådan anmälan inkommit, på bekostnad av delägarna i företaget besiktning att ske såväl å de arbeten, som genom detta utslag medgivits eller föreskrivits till utförande, som ock å föreskrivna vattenståndsskalor. Besiktningssman kommer att förordnas av vattenrättsdomaren vid den tid, då besiktning skall ske.

Tiden för anmälade av anspråk enligt 2 kapitlet 24 § Anspråk enligt 2 kapitlet 24 § vattenlagen. vattenlagen på grund av regleringen bestämmas av vattendomstolen till åtta år efter utgången av den ovan för företagets fullbordande bestämda tiden. Sådana anspråk må framställas ej blott i anledning av skada eller intrång, som icke av vattendomstolen förutsetts, utan även i vissa hänseenden, i vilka, enligt vad vattendomstolen förutser, skada möjligen kommer att inträffa, nämligen i fråga om fisket i Yxern och sjöfågelsjakten vid sjön, vattentillgången i befintliga brunnar samt möjligheterna till vattning av kreatur vid sjön.

Detta utslag må verkställas utan hinder därav, att det icke äger laga kraft; dock allenast såframt, innan medgivet arbete påbörjas, hos Konungens befallningshavande i Kalmar län ställes pant eller borgen för den ersättning i penningar, som högre rätt kan ålägga sökandena att utgiva utöver vad vattendomstolen i sådant hänseende bestämt, så ock för det skadestånd, vartill sökandena kunna kännas skyldiga, om vattendomstolens beslut eljest ändras.

Verkställighet.

Därest detta utslag, i vad det innefattar beslut om fö- Syneförrättningen.

reträde åt en reglering av Yxern enligt det av Ribbings ingenjörbyrå upprättade förslaget framför övriga ifrågasatta företagen och om tillstånd till regleringens utförande, vinner laga kraft, skall utdrag av utslaget i dessa delar tillika med handlingarna rörande den av lantbruksingenjören G. Wadman handlagda synförrättningen, vilka av vattenrättsdomaren i förskaffats från förrättningsmannen, översändas till denne, som därefter har att avskrivna förrättningen från vidare åtgärd.

Diverse yrkanden.

Vattendomstolen vill nu yttra sig över vissa i anledning av regleringsansökningen väckta yrkanden, som icke tidigare behandlats.

Från vederbörande markägares sida har yrkande framställt därom, att - därest tillstånd till reglering av Yxern enligt det av Ribbings ingenjörbyrå upprättade förslaget meddelades - dem måtte förbehållas rätt i förhållande till delägarna i regleringsföretaget att invalla två vikar av sjön, nämligen dels viken vid Yxerns järnvägsstation innanför en linje, som tänkes dragen så, att den ungefär i rät vinkel skär den å kartan aktnummer 83 utmärkta, från vikens innersta del utgående pejlingslinjen A-B-C-D mellan punkterna C och D, dels ock viken vid Höckhult innanför en linje, som tänkes dragen över inloppets smalaste del, där stränderna tillhöra fastigheterna Höckhult 1⁶ och Höckhult 1¹⁰. Regleringsökandena hava förklarat sig icke hava något att erinra mot detta yrkande. Vattendomstolen prövar förty skäligen förklara, att vederbörande markägare i förhållande till delägarna i regleringsföretaget skola äga rätt att invalla ovannämnda områden utan att därvid någon skyldighet att utgiva ersättning för minskning av regleringsmagasinet skall ifrågakomma.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som i målet fört talan för kyrkoherdebostället Nynäs 1¹ i Hjorteds socken, har under hänvisning till att vattendomstolen genom sitt utslag den 31 december 1935 (jämför anmärkning 2 å fördelningslängden) i samband med meddelande av tillstånd till vattenavledningen från Hjorten till Långejön fastställt en den 4 november samma år

... mellan ämbetet och
... inkararums Brak, &
... behåll, att ersätt
... Kvarnbrofallet sk
... ser, därvid vatte
... heten skulle ävil
... vid Svarteström
... huruvida icke bo
... Yxerns reglerin
... lagets bestrid
... kunna i föreva
... I för
... domstolen i
... ledningen i
... träffande t
... av följand
... handhava v
... me att ur
... 1 august
... förevar
... vattens
... än att
... i sek
... förhä
... vid
... tid
... höj
... Yx
... or
... f

1938 den 18 maj.

allan ämbetet och Hjorteds församling, å ena, samt Aktiebolaget Ankarströms Bruk, å andra sidan, träffad överenskommelse av innehåll, att ersättning till bostället för vattenkraften i Warnbrofallet skulle utgå i kraft enligt vissa närmare bestämmelser, därvid vattendomstolen förklarar, att ersättningskyldigheten skulle åvila bolaget såsom ägare av vattenkraftanläggningen vid Svarteström - hemställt att vattendomstolen måtte pröva, huruvida icke bostället borde erhålla andel i vinsten av Yxerns reglering i form av ytterligare ersättningskraft. Mot bolagets bestridande finner sig vattendomstolen emellertid icke kunna i förevarande mål ingå på sådan prövning.

I förutnämnda utslag den 31 december 1935 har vattendomstolen i samband med meddelande av tillstånd till vattenavledningen från Hjorten till Långsjön lämnat föreskrifter beträffande tillåten gräns för vattenståndets nedsänkning i Hjorten av följande innehåll: Aktiebolaget Ankarströms Bruk hade att handhava vattenhushållningen sålunda, att vattenstånden icke komme att understiga före den 1 juli höjden + 103,25 och före den 1 augusti höjden + 103,20 i visst höjdsystem (annat än det i förevarande mål använda). Efter den 1 augusti skulle gälla, att vattenståndet icke finge sänkas under höjden + 103,13 med mindre än att vattenavrinningen från Yxern nedgått till 0,65 kubikmeter i sekunden; och skulle sänkningen under höjden + 103,13 stå i förhållande till avrinningen från Yxern på sätt framginge av ett vid utslaget fogat diagram. Under inga förhållanden finge emellertid vattenståndet genom av bolaget företagen åtgärd sänkas under höjden + 103,00. För bestämmande av storleken av avrinningen från Yxern skulle tills vidare och till dess annat kunde bliva i laga ordning bestämt användas viss i målet ingiven avbördningskurva för Yxern. - Hjorteds församling, som jämte kammaradvokatfiskalämbetet fört talan för kyrkoherdebostället Nynäs 1¹, till vilket hör strand vid Hjorten, har nu hemställt, att i samband med tillstånd till reglering av Yxern höjden + 103,13 i ovannämnda höjdsystem måtte fastställas såsom absolut lägsta vattenstånd för Hjorten, vilket sålunda under inga förhållanden skulle få under-

skridas. Att i förevarande mål meddela en dylik bestämmelse anser vattendomstolen icke lagligen kunna ifrågakomma. Uppenbart är, att efter genomförandet av den nu medgivna regleringen av Yxern förutnämnda avbördningskurva icke vidare kan användas för bestämmande av avrinningens storlek. Då emellertid redan tillämpningen av de i samband med regleringstillståndet meddelade vattenhushållningsbestämmelserna förutsätter, att tappningens storlek kan kontrolleras (angående medverkan av Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt vid anordnande av dylik kontroll, se ovan), anser vattendomstolen icke erforderligt att med hänsyn till strandägarnas vid Hjorten intressen meddela några särskilda föreskrifter härutinnan.

Rättegångs-
kostnader.

Det skall åligga regleringssökandena, en för alla och alla för en, att ersätta de sakägare, som i målet företrätts av v. häradshövdingen G. Hägerström och advokaten Nils Kärrlander, för deras kostnader å målet med dels fyratusensjuhundra (4.700) kronor, varav 2.000 kronor beräknats utgöra kostnad för juridiskt biträde och 2.700 kronor kostnad för tekniskt biträde, dels ock vad nämnda sakägare visa sig hava utgivit för ett exemplar av vattendomstolens protokoll och utslag i målet.

Då de undersökningar och utredningar, som i och för förrättningen för torrläggning av vattenskadade marker omkring Yxern verkställda av vederbörande synemän, varit av grundläggande betydelse för avgörandet av förevarande mål, böra sökandena till förrättningen erhålla gottgörelse av regleringssökandena för förrättningskostnaderna. Jämväl kostnaderna för juridiskt och tekniskt biträde vid förrättningen synas skäligen böra ersättas dem av regleringssökandena. Det skall förty åligga de sistnämnda, en för alla och alla för en, att till förrättningsökandena utgiva dels vad dessa enligt vederbörlig eluträkning från förrättningsmannen visa sig hava erlagt i förrättningskostnader dels ock följande för juridiskt och tekniskt biträde fordrade belopp, nämligen för juridiskt biträde ettusenettihundra femtionio (1.159) kronor 25 öre och för tekniskt biträde tre-

hundrafemtioåtta (2)
Talan mot
till vattenöverdom
Vattenrät
vattenrättsnämnde
de:
" Jag in
yttrat vid grana
till sänkning
träda nämnda le
företag, som a
ändamål i över
upprättade fö
torrläggning
stånd meddel
regleringss
manjämkning
nedsänknin
att den i
blir näm
ändamål e
närigen
reglerin
ur allm
ense ne
dighet
begagn
elag.
regle
jag

1938 den 18 maj.

75
711

hundrafemtioåtta (358) kronor 70 öre.

Talan mot vattendomstolens utslag fullföljes efter vad till vattenöverdomstolen.

Vattenrättsnämndemannen Knut Jacobsson, med vilken vattenrättsnämndemannen Ragnar Forstensson förenade sig, anförde:

" Jag instämmer i vad vattendomstolens flesta ledamöter yttrat vid granskning av de särskilda föreliggande förslagen till sänkning eller reglering av Yxern. Däremot kan jag icke biträda nämnda ledamöters mening, att företräde bör givas åt det företag, som avser reglering av Yxern enbart för vattenkraftändamål i överensstämmelse med det av Ribbings ingenjörbyrå upprättade förslaget. Enligt min mening bör en jämkning mellan torrlägnings- och vattenkraftintressena ske sålunda, att tillstånd meddelas till en reglering, som med avseende å övre regleringsgränsen överensstämmer med ingenjören Johanssons sammanjämningsförslag men i fråga om möjligheten till vattenståndets nedsänkning ansluter sig till byråns förslag. Jag förbiser icke, att den i penningar uppskattade nyttan av en sådan reglering blir mindre än nyttan av en reglering enbart för vattenkraftändamål enligt byråns förslag; men med hänsyn till jordbruksnäringsens betydelse för orten måste enligt min mening en sådan reglering som den av mig angivna anses bliva till större gagn ur allmän synpunkt. Överröstad i den nu berörda frågan är jag ense med vattendomstolens flesta ledamöter i fråga om de skyldigheter, som skola åvila regleringssökandena, därest de vilja begagna sig av tillståndet till reglering enligt byråns förslag, och de föreskrifter, som eljest skola gälla beträffande regleringsföretaget. Jämväl i fråga om rättegångskostnaderna är jag ense med vattendomstolens flesta ledamöter."

Som ovan.

På vattendomstolens vägnar:

Olof Ribben.